

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za po! leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

Telephone: CORTLANDT 4687.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

Telephone: 2876 CORTLANDT.

NO. 274. — ŠTEV. 274.

NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 21, 1918. — ČETRTEK, 21. NOVEMBRA, 1918.

VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

ŽELJE JUGOSLOVANOV

JUGOSLOVANI IZ AVSTRO-OGRSKE ŽELE REPUBLIKO. — SPOR S PAŠIČEM. — DR. HINKOVIČ POJASNUJE JUGOSLOVANSKO STALIŠČE.

Washington, D. C., 20. novembra. — Član Jugoslovanskega Narodnega Sveta v Washingtonu, dr. Hinko Hinković je danes rekel, da si žele Jugoslovani iz prejšnje avstro-ogrske države samostojno republiko. Ko ga je poročevalec newyorškega lista "Times" naprosil, da naj poda kako izjavo glede Jugoslavije, je rekel naslednje:

— Krfska deklaracija z dne 20. jul. 1917, ki je bila slavna le za trenutek, je zdaj samo še zgodovinski spomin. Ta spomenica je bila posledica konference med Jugoslovanskim Odborom v Londonu, srbsko vlado in zastopniki Jugoslovancev iz Avstro-Ogrske ter zastopniki Srbije.

Ta konferenca je predstavljala stoletja stare težnje vseh Jugoslovancev (Srbov, Hrvatov in Slovencev), ne glede na narodne meje, združiti celo svojo narodnost in celo narodno ozemlje v eno državo. Ustavodajna skupščina pa naj določi ustavo "kot začetek in konec vsake oblasti".

Obenem pa je bodoča država bila določena, da postane kraljevstvo pod žezlom Karagjorgjevičeve vladarske hiše.

To pa je bilo dvoumno, razven če se uglaadi nasprotstvo. Najpomembnejša določba v vsaki ustavi je določba glede vladne oblike. Ako se v resnici ustava prepusti narodu, ki je zastopan po narodni skupščini, bi prej postavljen monarchija bila, to je jasno, kršenje principa samodoločevanja.

Kot član krfske konference, ki je sestavila zgoraj imenovano deklaracijo, sem to jasno nasprotstvo vedno razlagal na ta način, da morajo biti pravice ustavodajne skupščine neomejene in da je predlog monarchije le načrt dotične konference in da ne bo upravičen definitivno uravnati najbolj važno vprašanje katerekoli ustave.

Moja razlaga pa ni bila splošno sprejeta. Posebno srbski ministri predsednik g. Pašić je pokazal s svojo politiko, da je bila po njegovem mnenju monarchistična oblika bodoče jugoslovanske države definitivno rešena in da se mora zedinjenje izvršiti pod "egido Srbije".

Razlika med tema dvema nazoroma se more na kratko označiti z obliko Velike Srbije in Jugoslavije. Po mnenju g. Pašića morajo Jugoslovani izven Srbije stopiti v to kraljevstvo. Velika večina našega naroda pa kar najodločnejše zavrača vsako idejo Velike Srbije, kakor tudi Velike Hrvatske. Želimo samo vsvariti novo državo, v katero bodo stopili vsi deli naroda pod enakimi pogoji, prepustivši narodni skupščini svobodno določitev cele ustave, kakor tudi vprašanja o republikli ali monarchiji.

Položaj, katerega je povzročilo nastrotstvo v Krfski deklaraciji, je bil neznosen in se je moral rešiti mirnim potom. Zadnji dogodki so k temu pripomogli.

V svojem zgodovinskem odgovoru z dne 19. oktobra 1918 na avstrijski mirovni predlog je predsednik Wilson v celem obsegu potrdil pravico narodnih aspiracij Jugoslovancev, katere je razglasil za gospodarje svoje lastne usode.

To je bilo v resnici priznanje neodvisnosti avstrijsko-ogrskih Jugoslovancev.

Avstro-Ogrska se je zrušila in kot neposredna posledica predsednikove spomenice je bil v Zagrebu postavljen Narodni Svet kot provizorična vlada.

Jugoslovanski Narodni Svet v Washingtonu, katerega član sem kot zastopnik jugoslovanskih izseljencev v Ameriki, je formalno zavrgel Krfsko deklaracijo.

V resnici smo imeli mogočno oporo v gori imenovani spomenici predsednika Wilsona, ki daje našim narodnim aspiracijam nepriemno večje jamstvo, kot pa bi mogla dati Krfska deklaracija, če se tudi ne bi nasprotovalo njenim bistvenim točkam.

Ta izjava Jugoslovanskega Narodnega Sveta v Washingtonu pomeni spor s Pašičevim kabinetom. V resnici smo obdoličili srbskega ministrskega predsednika, da je s svojo politiko kršil krfsko pogodbo s tem, da je delal ne samo za večjo Srbijo, temveč za večje kraljevstvo Srbije.

V času, ko je bila podpisana Krfska deklaracija, je bil Pašičev kabinet koalicijski kabinet, v katerem so bile zastopane vse srbske stranke. Ta "sveta zveza" se je mogla smatrati za zastopnico celega srbskega naroda. Sedanji Pašičev kabinet pa je vlada samo ene "stara-radikalne stranke", ki je v sedanjem času mnogo oddaljena od večine.

7. novembra so se trije odposlanci jugoslovanske vlade v Zagrebu, dr. Korošec, Čingrija in Čorović sestali v Zenevi v Švici s predsednikom Jugoslovanskega Odbora v Londonu in prišlo je do popolnega sporazuma v teh bistvenih točkah:

— Vsi Srbi, Hrvatje in Slovenci, ki žive izven kraljevine Srbije, se imajo združiti s Srbijo v nerazdružljivo državo. Sedanja jugoslovanska vlada, za katere priznanje se je že prosilo, ima ostati v moči do končnega zedinjenja vsega narodnega ozemlja in ko bo narodna skupščina postavila ustavo.

Zelo značilno je, da je načelnik odposlanev Slovenec, eden član Hrvat iz Dalmacije, drugi pa Srb iz Bosne; s tem so zastopane vse tri narodnosti jugoslovanskega naroda.

Zelo značilno je tudi, da pri sporazumu med delegati ni bila omenjena ali sploh dotaknjena Krfska deklaracija ali pa jugoslovanska kraljevina; ravno nasprotno: — ustavodajni skupščini je bilo neomejeno prepusteno, da določi ustavo. V tem se rojaki popolnoma strinjajo z mojimi nazori proti nazorom g. Pašića.

Jaz sam in moji prijatelji nismo napravili nikakega koraka naprej. Pri velikem jugoslovanskem zborovanju, ki se je še-le pred kratkim vršilo v New Yorku, sem se jasno in odkrito zavzemal za jugoslovansko republiko ob navdušenem odobravanju občinstva.

Nemški beg

Nemško umikanje je bilo bolj podobno begu. — Proti koncu ni bilo sledu o kakšni disciplini. — Nemški vojaki so izgubili pogum, ko so izvedeli za ameriško silo. — Odneali so vse s seboi.

Mons, Belgija, 19. novembra. — Dasiravno se je poročalo, da so zavezniki že prišli v Bruselj, vendar vse kaže, da se to še ni zgodilo, kajti sinoči so angleške prednje straže vstavile nekega časniškarskega poročevalca 50 kilometrov pred belgijsko prestolico.

Kanadska divizija na tem mestu ima popolno zadoščenje, da je prišla v Mons, ker se je ljuto borila proti strojnimi puškam za posest mesta, predno je bilo razglašeno premirje. Mesto je privedilo iskren sprejem, kakoršnjega zavezniške armade do zdaj še niso bile deležne. Najveličastnejši je bil prizor na glavnem trgu, kjer so zvonovi, ki so dolgo molčali, zopet igrali "Brabanconne" (belgijsko narodno himno) in druge.

Poročevalec je govoril z županom iz Charleroi Deyreuxom, ki je prišel v Mons, da prosil pomoči za mesto, katero so razdejali Nemci.

Rekel je, da je zadnje mesece vedno bolj postajalo jasno, da v nemški armadi ni bilo več discipline. Prvi znaki so se pokazali, ko vojaki niso več stali pokonci pred svojimi častniki in jim salutirali, temveč so jih ignorirali.

Kmalu nato so častniki na čudovit način izginiti z ulic. Obnašanje vojakov pa je postajalo bolj in bolj predrzno.

Konečno so pričeli nemški vojaki malo pred premirjem ropati po mestu. Vzeli so s seboj vse, kar jim je prišlo v roke; toda prodajali so puške, pasove, čevlje in vsako stvar svoje opreme za skrajno nizko ceno in so javno priznavali, da je njih edina misel, kakor hitro mogoče priti domov.

Zadnji Nemeec v uniformi je izginil iz mesta v petek, mnogo pa jih je še ostalo v Muffi, kjer so razstreljevali municijske vozove. Z lastno nevarnostjo življenja je župan Deyreux le s težavo prepričal, da razjarjena množica ni pobila sovražnih ujetnikov. Zdjaj pa je priznal, da ne more več mešča nov zadržati, ako kmalu ne pridejo vojaki.

Kakor popisuje Deyreux, so Nemci divje bežali. Na begu so bili zadnje tri tedne; vojaki so nalagali na vozove plen, pogosto najbolj nepotrebne stvari, kot pasje hišice, ptičnike ter mize in stole brez nog. Kjerkoli so kaj našli, so pobrali. Lojalni so ostali samo artilerijisti in oddelki pri strojnih puškah, toda še ti niso padpirali svojih častnikov proti upornim tovarišem.

Kar se tiče vojakov v Belgiji, so častniki popolnoma izgubili kontrolo nad njimi. Poroča se o upor v Bruselju; uprla se je tudi garnizija v Liege.

Dva francoska ujetnika sta v sredo pobegnila iz Namura. Brez ovire so jim častniki dovolili pot in pokazali celo smer, v kateri bi bilo bolje hoditi.

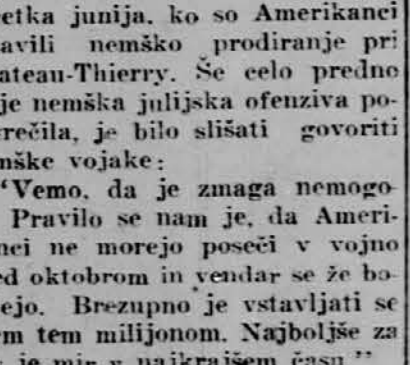
Vsakdo prizna, da je zavezniška propaganda z aeroplani zabila zadnji žebelj v krsto nemške discipline. Posebno eno poročilo je imelo strahovit vpliv. Zrakoplovec so metali vrčice z nadomestilom za moko in obenem z nemškim predpisom, iz katerega je bilo razvidno, da imajo njihove žene in matere ravno iste raičie.

Nek drug razglas, pisan v francosčini, je napravil isti utis. Glasil se je: "oktobra upanje; v novembru mir; v decembru veselje". Vseboval je tudi podatke, na katerih je sionela ta trditve. Med sovražnimi četami je to povzročilo veliko potrtost.

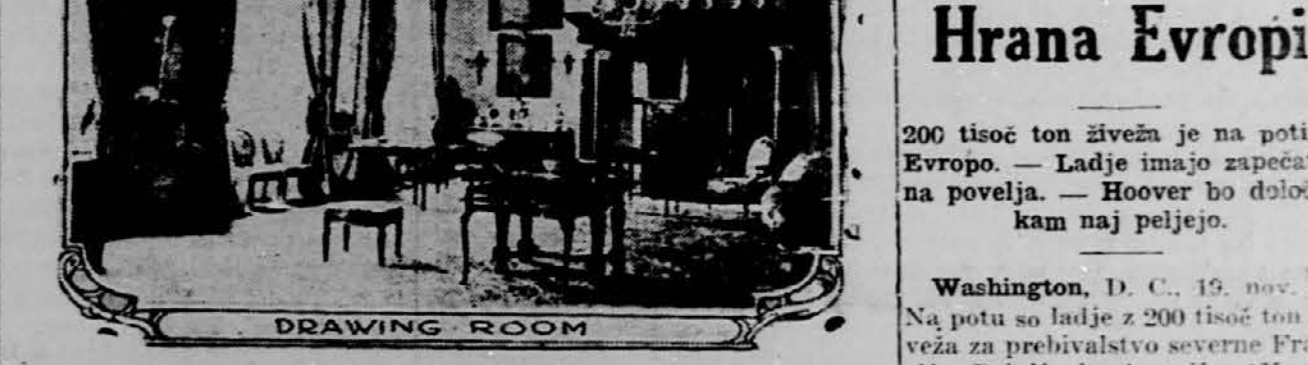
Vse kaže, da je pričela nemška disciplina padati, ko so vojaki spoznali moč ameriških čet, to je od

CASTLE OF AMERONGEN

DRAWING ROOM

THE MOAT AND BRIDGE

začetka junija, ko so Amerikanci vstavili nemško prodiranje pri Chateau-Thierry. Se celo predno se je nemška julijska ofenziva ponesečila, je bilo slišati govoriti nemške vojake:

"Vemo, da je zmaga nemogoča. Pravilo se nam je, da Amerikanci ne morejo poseči v vojno pred oktobrom in vendar se že bojujemo. Brezupno je vstavljati se vsem tem milijonom. Najboljše za nas je mir v najkrajšem času."

Župan Deyreux pravi, da mu je nek nemški polkovnik rekel:

"Ti Amerikanci so strašni. Za vsakih 10, ki jih ubiješ, jih je nasto na istem mestu, kakor bi nastali iz zemlje. Nikdo jih ne more vstaviti in mi smo siti vojne."

V letu 1914 je general von der Goltz kot guverner poklical Deyreuxa k sebi in mu rekel: "Odkleil sem se, da Vas potrdim za župana v Charleroi".

Župan pa je odvrnil: "Ne priznavam Vaše pravice, da bi potrjevali mene v službi, katero imam po odredbi mojega kralja".

"Izrazil sem se nepravilno", je odvrnil guverner. "Hotel sem reči, da se od moje strani Vas ne nadlegovalo v Vaši službi".

"Ako bi bili vsi Nemei kazali enako mišljenje", je rekel Deyreux, "tedaj se danes ne bi po celi Belgiji zgražali nad Nemci".

Petaín je postal maršal.

Pariz, Francija, 19. novembra. Vrhovni poveljnik francoskih armad general Petaín je bil danes na seji francoskega kabineta pod predsedstvom Poincarreja imenovan za maršala Francije. Danes ima maršal Petaín slavnosten vohod v Metz na čelu desete francoske armade.

Z imenovanjem maršala Petaína ima Francija zdaj tri maršale: Jeffreya, Focha in Petaína. Maršal Petaín je bil prej šef francoskega generalnega štaba in je bil 15. maja 1917 imenovan za vrhovnega poveljnika francoskih armad, ki so operirale v Franciji, medtem ko je maršal Foch kot generalissimus poveljeval vsem francoskim in zavezniškim armadam na vseh bojiščih.

Predno je bil maršal Petaín imenovan za generala, se je posebno odlikoval pri obrambi Verduna. Pri izbruhu vojne je bil upokojen polkovnik, v vojni pa je naglo napredoval. Posebne zasluge si je stekel zadnje čase vojne, ko je skupno z Amerikanci in Angličji neprestano pritiskal na nemške armade, katerih odporno silo je zlomil in jo tako zbil, da je nemško vrhovno poveljstvo bilo prisiljeno prositi za premirje.

Prepričan sem tudi, da so tega prepričanja tudi vsi Srbi v Srbiji in Črnigori, razun takih, ki zaradi posebnih interesov, ki pa ni vedno očitvidni, bi rajše imeli monarchistično obliko vlade, v kateri bi ena hiša mogla izločiti narod.

Predaja U-čolnov

Angleži so stali pri topovih, ko so nemški podmorski čolni razvili bele zastave. — Hidroplani so krožili nad brodovjem, pripravljeni na izdajstvo.

London, Anglija, 20. novembra. Dvajset nemških podmorskih čolnov se je predalo podadmiralu Reginald W. Tyrwhittu trideset milj od Harwicha danes zjutraj ob solnčnem vzhodu. Tako se glasi v brzojavki Press Association. To so prvi podmorski čolni, katere je izročila Nemčija zaveznikom.

Več kot osemdeset nadaljnjih nemških podmorskih čolnov se bo izročilo zaveznikemu mornariškemu poveljstvu tekom tekočega tedna.

Naslednje poročilo glede predaje prvega oddelka podmorskih čolnov je došlo od nekega očitveida.

Potem ko smo vozili nekako dvajset milj preko Severnega morja, smo zagledali Harwich sile, ki so obstajale iz pet lahkih križark in dvajsetih rušilcev. Zastavna ladja admiralja Tyrwhitt, poveljnika, je bil "Curacao". Visoko nad oddelkom je plaval opazovalni balon.

Eskadra, na čelu ji zastavna ladja, je plula proti nizozemski obali in sicer ladja za ladjo. Pogled na ladje je bil veličasten, kajti luna je še svetila, ko so hitele bojne ladje proti mestu, kjer naj bi se izvršila predaja podmorskih čolnov. Kmalu nato so prišle ladje skozi neko mimsko polje in vsakdo na krovu si je opasal rešilni pas.

Kakorhitro je izišlo solnce, k vavordeči, na iztoku, so ladje zapazile prvi nemški podmorski čoln. Kmalu po sedmi uri se je videlo dvajset nemških podmorskih čolnov v vrsti in v spremstvu dveh rušilcev, ki naj bi odvedla posadke nazaj po izvršeni predaji.

Na angleških ladjah se je oglašila trobenta in vsak je šel na svoje mesto pri topovih kot varstvo proti morebitni izdaji. Vodilni rušilec se je na signal angleškega admirala obrnil v smeri proti Angličji. Podmorskim čolnom se je ukazalo naj slede in to so tudi takoj storili. P redaja je bila kot-

Premogarij domov!

Kurilni administrator je preskrbel, da bodo premogarij nemudoma odpuščeni iz armade.

Washington, D. C., 19. novembra. — Vsak antracitni premogarij, ki se nahaja v armadnih taboriščih Združenih držav, bo imel neposredno priliko dobiti odpust, če se vrne takoj na delo v antracitnih premogovnikih.

Tako je objavila danes kurilna administracija.

Produkcija antracitnega premoga je zelo padla tekom zadnjih šestih tednov, kar je bilo pripisovati epidemiji influence.

Raditega se je oglašil kurilni administrator Garfield pri vojnem tajniku Bakerju.

Posledica pogovora je bila, da je izdal vojni tajnik takoj povelje na poveljnika taborišč, naj se takoj odpusti vse antracitne premogarje, če so voljni vrniti se takoj na delo v antracitnih premogovnikih.

Kajzer je imel dovolj hrane. Kodanj, Dansko, 20. novembra. Kakor se poroča iz Berlina, so našli v gradu prejšnjega nemškega cesarja v Berlinu velikanske zaloge živeža.

Nek član delavskega in vojaškega sveta je zatrjeval, da je bila najdena vsakovrstne hrane, ki predstavlja vrednost več sto tisoč mark.

Hrana Evropi

200 tisoč ton živeža je na poti v Evropo. — Ladje imajo zapečateni povelja. — Hoover bo določil, kam naj peljejo.

Washington, D. C., 19. nov. — Na potu so ladje z 200 tisoč ton živeža za prebivalstvo severne Francije, Belgije in Avstrije. "Vozijo pod zapečatenimi povelji v Gibraltar in pristanišča Bristol kanala. Ko bodo prišle na določeni kraj, bodo čakale povelja živilskega administratorja Hooverja, ki bo odločil njih končni cilj.

Pred svojim odhodom v Evropo je administrator Hoover imenoval posebni parobrodni odbor, ki ima v oskrbi razdelitev hrane med stradajoče evropsko prebivalstvo, katerih dežele je razdejala vojna.

V uradu živilskega administratorja ni bilo mogoče izvedeti niti števila ladij, niti, kam bodo ladje odpejale iz Gibraltara, da prinesejo pomoč prebivalstvu južne Evrope in bližnjega Iztoka. Povedano je samo bilo, da morajo ladje počakati nadaljnega povelja administratorja Hooverja, ki da končna navodila, ko pride v Evropo in se na mestu prepriča, kje je hrana najbolj potrebna.

V informiranih krogih se zagotavlja, da bodo ladje, ki vozijo živež za južno Evropo, zlasti v Avstrijo, peljale v Trst. To so prve ladje, ki so odplule iz Amerike, da peljejo hrano drugam kot v Francijo in Belgijo.

Da se odvrne lakota v srednji Evropi, bo treba vsak mesec poslati več kot 200 tisoč ton živeža.

Dunaj, Avstrija, 19. novembra. Avstrijski minister javnih del Zerbik je naprosil avstrijskega znanjega ministra, da naj pošlje vladam Združenih držav, Anglije in Francije brzojavko, v kateri naj razloži skrajno resni položaj v Avstriji, kar se tiče živeža.

Minister javnih del pravi, da ni premoga za kurjavo stanovanj in da tudi zaloge za kuhanje ne bodo trajale dalje kot en teden. Mline in pekarnarje bodo morali zapreti.

Premoga ni za lokomotive in električne naprave in planarne na Dunaju ne bodo mogle dalje poslovati kot tri tedne.

Važen shod

Vsi tisti naši ljudje, ki žele, da bi bili gospodarji na svoji zemlji, ki obsojajo krivično postopanje italijanske vlade, katere hoče dobiti gospodstvo nad našimi kraji, vsi, ki so nad tem ogorčeni in žele svojemu narodu popolno samostojnost in neodvisnost, naj pridejo na

Protestni shod

ki se bo vršil prihodnji teden v New Yorku. Kdaj se bo vršil in v kateri dvorani, bo pravočasno naznanjeno. Nastopili bodo razni govorniki, ki bodo natančno razložili, zakaj nima Italija pravice lastiti se naših zemlja in kaj je treba ukreniti, da jih ne bo dobila. Vsek, kogar ne bo na shod, bo jasno dokazal, da mu je čisto vseno, če gospodarji v slovenskih krajih Slovenec ali Italijan.

GLASLO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

Ustanovljena leta 1906.

Glavni urad v ELY, MINN.

Inkorporirana leta 1906.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, box 106, Pearl Ave., Lorain, Ohio.

Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VREHOVNI ZDRAVNIKI:

Dr. J. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., NS. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave 'M', So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POBOTNIKI:

GREGOR J. PORENTA, box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, box 480, Ely, Minn.
JOHN RUPNIK, S. R. box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr. 432-7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624-2nd Ave., Duluth, Minn.
MATT POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

RUDOLF PERDAN, 6026 St. Clair Ave. N. E. Cleveland, O.
FRANK ŠKRABEC, S. K. Yda. St. box 63, Denver, Colo.
GREGOR HREŠČAK, 407 - 8th Ave. Johnstown, Pa.

Jednotino Glasilo: GLAS NARODA.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev kakor tudi denarne politike naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse priporočila pa na predsednika potrošnega odbora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bodo ozirali.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristanek. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog \$300.000 (tristotisoč dolarjev). Bolniških podpor, poškodnin in smrtnin je še izplačala do \$1.500.000 (en milijon in pol dolarjev).

Bolniška podpora je centralizirana. Vsak opravičen bolnik si je svest da dobi podporo, kadar jo potrebuje.

Društva Jednote se nahajajo po raznih naprednih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Društvo se lahko ustanovi z 8 člani ali članicami. Za nadaljnja pojasnila se je obrniti na glavnega tajnika.

Iz urada Glavnega Tajnika

Ely, Minn., Nov. 13th 1918.

Vsem cenjenim krajevnim društvom J. S. K. J.:

Vsled razširjene influence je tudi članstvo naše Jednote močno prizadeto. Ker je ta bolezen ravnotako nevarna za nove in zdrave člane kakor za stare, ki so že dolgo vrsto let pri Jednoti, je vrhovni zdravnik nasvetoval kakor tudi nekateri drugi uradniki, da se začasno ne sprejema novih članov v Jednoto. To je popolnoma umestno, ker pripeti se lahko, da umrje več novih članov, ki bi plačali za mo pravi assessment, a Jednota bi pa za to morala šteti tisočake. Zatorej je najbolje, da toliko časa, dokler ne poneha nevarnost, držimo odgovornost samo za to članstvo, katerega ima Jednota sedaj.

Naznanjenih imamo že veliko številno smrtnih slučajev in Jednota bo smrtnine izplačevala, kolikor mogoče točno, ako bodo vse listine v redu. Veliko nepravil nam delajo nekatera društva s tem, ko nam pošiljajo za izplačilo neznesno velike račune za pogrebne stroške. Med takimi društvimi prevladuje mnenje, da Jednota lahko s smrtnino razpolaga kakor se glavnim uradnikom poljubi.

Temu pa ni tako. Jednota je odgovorna dedičem in za pogrebne stroške se ne sme več plačati iz smrtnine nego \$150.00 kakor določajo pravila, točka 193. Seveda, ako kateri član želi določiti višjo svoto za pogrebne stroške, sme to storiti, toda svota ne sme presegati \$200. Razume se pa, da mora to biti v oporoki določeno.

Da se omogoči točno nakazovanje smrtnin, so prošena vsa društva, da omenjeno točko iz pravil upoštevajo. Dalje naj vsak tajnik preskrbi polno umrlega, katero naj priloži k umrlem listu. Potrebno je tudi, da se pošlje kjer je mogoče pravilne naslove dedičev, pa če tudi isti živijo v stari domovini.

Obenem kljub pozornosti na točno pošiljanje vseh listin v gl. urad. En red moramo imeti, ako hočemo da bude naše poslovanje uspešno. Ako katero društvo ne more poslati asembla, tako da da pride v glavni urad do zadnjega dneva v mesecu, naj se opraviči. Bolniške nakaznice naj vsak društveni tajnik takoj odpošlje na vrhovnega zdravnika, kakor hitro so odobrene. Ne čakati do konca meseca! Čimprej nakaznice pridejo v glavni urad tem prej je podpora nakazana. Društva, ki so točna v vsel. ozirih, naj mi ne štejejo v zlo, ke. pošiljam te opomine vsem, onim društvom, ki so tako točna v vsem. sem hvaležen, ostala pa prosim, da pomagajo do boljšega reda in točnejšega poslovanja.

V krajih, kjer so prepovedane seje, naj odborniki odobrijo nakaznice bolnikov, če pa je kaj dvomljivih slučajev se pa naj odloži do časa, ko se bodo zopet seje vršile. Določbo za sedanje razmere v pravih nimamo, zato moramo upoštevati neko srednjo pt, ker drugače se ne more, bolniški potrebujejo podporo.

Ker so zgornji opomini za splošno korist naše bratske vezi, s katero smo združeni v naši dični Jugoslovanski Katol. Jednoti, upam, da bodo cenjena društva isto upoštevala, ostajam za bratskim pozdravom

Vaš udani sobrat

Joseph Pishler, gl. tajnik.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA.

Ass. šte. 244. Nov. 15, 1918.

Poročilo o umrlih članov in članic za mesec november 1918.
Umrli brat JOHN KRAL, cert. šte. 811, član društva sv. Cirila in Metoda šte. 9, Calumet, Mich. — Umrli dne 28. avgusta 1918. — Vzrok smrti: jetika. — Zavarovan je bil za \$1.000. — Pristopil k Jednoti 25. marca 1902.

Umrli brat JOHN JANSKOVIČ, cert. šte. 1288, član društva št. 58 Bear Creek, Mont. — Umrli v letu 1913. — Zavarovan je bil za \$1.000. — Pristopil k Jednoti 21. avgusta 1903. — Izplačano za tega člana \$700, na podlagi sodnijske pogodbe z tožitelji.

Umrli brat ANTON ŠUBIC, član društva sv. Barbare št. 4, Trestle, Pa., umrli dne 13. septembra 1918. — Vzrok smrti: Ubit od električnega toka v premogokopu. — Zavarovan je bil za \$500. — Pristopil k Jednoti 25. marca 1910.

Umrli brat ANTON UDOVIČ, cert. šte. 19163, član društva sv. Alojzija šte. 31, Braddock, Pa. — Umrli dne 9. avgusta 1918. — Vzrok smrti: solnčarica (Heat stroke). — Zavarovan je bil za \$500. Pristopil k Jednoti 15. julija 1917.

Umrli sestra MARY DEKLEVA, cert. šte. 9227, članica društva sv. Barbare šte. 33, Trestle, Penna. — Umrli dne 16. septembra 1918. — Vzrok smrti: jetika. — Zavarovan je bil za \$1.000. — Pristopil k Jednoti dne 16. septembra 1918.

Umrli brat LUDVIK OSWALD, cert. šte. 19482, član društva sv. Petra, šte. 50, Brooklyn, N. Y. — Umrli dne 1. oktobra 1918. — Vzrok smrti: influenza in pljučnica. — Zavarovan je bil za \$500. Pristopil k Jednoti dne 19. februarja 1918.

Skozi mesec oktober je bilo izplačano kakor sledi:
Za smrtnine članov in članic 4.700.00
Za bolniško podporo, operacije in odpravnino 4.288.85

Skupaj 8.988.85

Z bratskim pozdravom

J. Pishler, gl. tajnik.

Dopisi

Trestle, Pa.

Tukaj v naši naselbini je tudi jako hudo razsajala influenza. Bolni so bili večinoma vsi ljudje. Pri nekaterih družinah je bila kar cela družina hkrati bolna, tako da niso mogli eden drugemu pomagati. Nekateri bodo gotovo pomnili, kdaj je razsajala ta huda bolezen v Ameriki. Umrlo je tudi več ljudi; med Slovenci sta bila dosedaj še samo dva slučaja smrti. Dne 22. oktobra je umrl rojaku Matevžu Peternel 5letni deček; vzrok smrti je bila influenza. Dne 31. oktobra je umrl ravno za isto boleznijo, kateri se je pridružila še pljučnica, John Možina. Doma je bil iz vasi Selca pri Postojni na Notranjskem. Tukaj zapuščala vdovo s 5 otročiči. Omenjeni je bil mirnega življenja ter dober delavec in dober skrbnik za svojo družino. Bil je jako priljubljen med tukajšnjimi rojaki. Oba sta pripadala k društvu sv. Barbare št. 33 JSKJ. v Trestle. Bodi jima lahka ameriška gruda! Ostalim pa naše sožalje!

Drugi posebnih novic ni v tukajšnji naselbini. Dela je pol preveč, zaslužka pa pol premalo, tako da eden z družino v teh časih ima zadosti opraviti. Pozdravljam vse rojake in rojakinje po širni Ameriki.

Frank Schifrar.

Braddock, Pa.

V tukajšnjem mestu se sedaj dobro dela in tudi plača ni pre-slaba.

Tudi našemu mestu španska influenza ni prizanesla. Imed naše srede je pobrala dva čislana moža Martina Tomšič in Jerneja Suša. Oba sta bila dobra delavca na društvenem polju ter člana društva sv. Alojzija šte. 31 JSKJ. Martin Tomšič je bolehal že dolgo za revmatizmom. Zadnje poletje je bil v toplicah v Michiganu in se je vrnil zdrav. Nekaj dni po njegovem prihodu pa se ga je lotila influenza, čez tri dni se ga je prijel pljučnica, ki ga je spravila v prazgodnji grob 24. oktobra. Doma je bil iz Borovnice na Notranjskem. Tukaj zapuščala žalujočo soprogo brez otrok. Suša je umrl za isto boleznijo teden pozneje. Doma je bil nekje na Notranjskem. Dne 25. oktobra je umrla Mary Knafelc, ki je bila kmečaj dve leti omožena. Zapuščala je moža in enega otroka.

Vsem želim večni mir. zaostalam pa moje sožalje.

Poročevalec.

Indianapolis, Ind.

Hočem označiti več žalostnih slučajev, ki so se dogodili v naši naselbini. Kakor je znano, se je zadnje čase tudi v naši naselbini močno razširila influenza in že več rojakov pobrala iz naše srede. Dne 17. oktobra je za večno zaspal John Mavsar, doma iz vasi Stopiče pri Novem mestu. Bil je spreviden s sv. zakramenti in pokopan na katoliškem pokopališču dne 19. okt.

Dne 2. novembra je v Gospodu zaspal Jožef Pečnik, doma iz vasi Trnavce pri Mozirju na Sp. Štajerskem. 3. nov. je umrl Mihael Slemenšek, doma iz Šmihela pri Mozirju. V Ameriki sta bivala oba po 14 let. Oba sta bila člana

društva sv. Jožefa šte. 45 JSKJ. Društvo jima je preskrbelo dostojen pogreb, ki se je vršil dne 5. novembra.

Ravno isti dan je bila pokopana rojakinja Franciška Repovš, rojena Gerbič, doma iz Sredne na Primorskem.

Tako smo imeli pogreb treh rojakov naenkrat. Žalosten in pretresljiv dogodek je bil, ko smo kar naenkrat 3 mrliče peljali v cerkev in skupno za pokopališče. Vsi so bili pokopani na katoliškem pokopališču po obredih katoliške cerkve.

Komaj par dni pozneje je zopet v Gospodu zaspala rojakinja Marija Pirkovič, rojena Kostrič, doma iz vasi Vrešje, fara Šmarjeta na Dolenjskem.

Dne 9. nov. je zopet umrla rojakinja Marija Skrbj, roj. Pretnar, doma iz vasi Podbrezje na Gorenjskem. Tukaj zapuščala stiri-letnega sinčka, ki ga ima sedaj v oskrbi rojak Frank Stroj. Za moža oziroma očeta se ne ve, kje se nahaja.

Predno končam te vrstice, smo zopet izvedeli, da je umrl rojak Anton Hrihar, doma iz Karoške vasi pri Novem mestu, katerega pogreb se je vršil 13. nov.

Tako smo izgubili v teku 4 tednov iz naše srede 2 fanta, 2 moža in 3 ženske. Med tem časom je umrl enoletni sinček starišem Mihael in Ratkovič ter starišem Frank in Kristina Stanič je umrl 3letni sinček. Tako smo imeli v naši naselbini toliko smrtnih slučajev v tako majhnem času, kar se ne nikdar poprej ni dogodilo v naši naselbini. Vsem sorodnikom izrekam naše sožalje, pokojnim pa želim večni mir in pokoj. V slučaju, da bi kdo izmed sorodnikov ali znancev želel izvedeti kaj podrobnosti, naj se obrne na podpisani naslov.

Louis Radman,
7:7 Holmes Avenue,
Indianapolis, Ind.

Chicago, Ill.

Temu potom naznanjam vsem rojakom in rojakinjam v Chicagi in okolici, da je slov. podp. društvo Zvon št. 70 JSKJ. sklenilo, da bo privedilo gledališko predstavo "Krojač Filip ali nevaren sosed" v nedeljo 24. novembra v slovenski cerkveni dvorani, vogal West 22. Place in South Lincoln Street. Predstava se bo vršila dvakrat, in sicer popoldne ob 2. uri in zvečer ob 7 1/2. Pri obeh predstavah bo tudi srečanje lepih dobrotk in člani društva Zvon bodo zapeli par lepih slovenskih narodnih pesmi.

Torej, cenjeni rojaki in rojakinje v Chicagi in okolici, že sedaj se pripravite in zanimajte za to predstavo, katera bo jako zanimiva in zabavna. Vsakemu jamčimo, da mu ne bo žal, ako bo obiskal to predstavo, žal pa bo vsakemu onemu, kateri bo izostal ali zamudil to priliko, katera se mu nudi. Jaz ravno ne bom obširno opisoval, ampak vam samo na srce polagam in priporočam, da bi se vsak sam prepričal in presojal to predstavo. Še enkrat se v imenu društva Zvon toplo priporočam za obilen obisk te predstave

Nadalje je umrla Nežika Tušelič, stara 19 let. Zapuščala očeta in sestro. Bila je vedno vesela ter priljubljena med nami in drugoderi. Bodi ji lahka zemlja!

Nadalje je umrla 47 let stara Mary Verderbar; družini Anton Gregorič je pa umrla 18 mesecev stara hčerka.

Vsem prizadetim moje sožalje!

F. Lovšin.

in smo vam že vnaprej hvaležni za vašo naklonjenost.

Za odbor društva Zvon št. 70 JSKJ.

John Bedenčič, tajnik.

Ely, Minn.

Javljam Vam, da je 6. novembra v Gospodu zaspal sobrat Matvez Zgone, član treh društev: sv. Cirila in Metoda št. 1 JSKJ., sv. Jožefa št. 112 KSKJ. in sv. Lovreca št. SHZ. Bil je prvi poročnik SHZ. Lotila se ga je španska influenza, nato se mu je prisadila pljučnica, vsled katere je po preteku 9 dni boleznijo podlegel v najlepših letih življenja. Njegova smrt je globoko ganila vso naselbino. Bil je predsednik pri društvu sv. Lovreca in tajnik pri dr. sv. Jožefa, tajnik mladinskega oddelka pri dr. sv. Cirila in Metoda in predsednik lokalnega dr. Slov. Rep. Združenja, narodnjak prve vrste. Srčno si je želel dočakati oznanjenja miru in osvobodjenja slovenskega naroda, ali le par dni pred važnim dnevom je zatihnil oči. Bog daj, da bi na onem svetu užival lepo svobodo počitka in mira! Zapuščala soprogo z malimi otročiči ter štiri brate v Minnesoti. Ostalim sorodnikom naše globoko sožalje.

Dne 8. nov. je umrl Slovenec tostran Dulutha dobro znani kapitan William Nickel, rodom Anglež, a večje tudi slovenskega jezika. On je zadnji izmed četvero bratov, umrlih tostran Dulutha.

J. J. P.

Helper, Utah.

V Standardville, Utah, je za influenco umrl rojak Frank Kočvar, član društva sv. Jurija JSKJ. Doma je bil iz Podgore, kjer zapuščala ženo in 5 otrok.

5. nov. je umrl Vincenc Kolar, član SZS in SDPZ, star 36 let. Doma je bil iz Trebnjega na Dolenjskem, kjer zapuščala ženo in 2 otroka.

Dne 7. nov. smo pokopali vdovo Frances Solko, ki zapuščala tri otroke.

Vsi omenjeni so umrli za influenco. Naj počivajo v miru!

Mat. Pogorelec.

Aspon, Colo.

Kakor v več naselbinah, tako je tudi tukaj strašno razsajala bela kuga španska influenza. Pobrala jih je dosedaj 50, kar je velik udarec za naselbino, ki šteje nekaj nad 900 prebivalcev. Tudi med nami Slovenci si je izbrala 7 žrtve.

Prvi je umrl Jakob Miklič, član društva št. 47 JSKJ., star 33 let. Doma je bil iz vasi Višnje pri Ambrosu. Tukaj zapuščala ženo in enega brata, v starem kraju pa mater, enega brata in 4 sestre. Bil je mirnega značaja in splošno poznan tukaj. Bodi mu lahka ameriška zemlja!

Nadaljne 3 žrtve si je izbrala v družini Marolt. Umrli je Pavlina, omožena Ambrožič, stara 22 let. Zapuščala moža, kateri se je sam nahajal v kritičnem poizjaju, ter 18 mesecev staro hčerko. Žalostno je bilo videti, ko je nedolžni otročiček stegaval ročice proti mrtvi materi ter neprenehoma klical: "Mama, mama!" Ali ona se ni več odzvala klicu, njemu oči se niso več odprle, zaspala je za vedno. — Druza je umrla Mary Marolt, učiteljica, stara 24 let. Bila je ponos starišev ter splošno priljubljena in poznana v tukajšnji naselbini, ravno tako v Saldidi, kjer je učila nekaj časa. — Tretji je bil Louis Marolt, star 14 let; umrl je v bolnišnici par dni pozneje. Zares velik udarec za družino.

Nadalje je umrla Nežika Tušelič, stara 19 let. Zapuščala očeta in sestro. Bila je vedno vesela ter priljubljena med nami in drugoderi. Bodi ji lahka zemlja!

Nadalje je umrla 47 let stara Mary Verderbar; družini Anton Gregorič je pa umrla 18 mesecev stara hčerka.

Vsem prizadetim moje sožalje!

F. Lovšin.

Rojaki, naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Zdrušnih državah.

Naznanila

Export, Pa.

Članom društva sv. Pavla šte. 116 JSKJ. v Delmontu, Pa. naznanjam, da sem prevzel tajniški posel omenjenega društva vsled bolezniju sedanjega tajnika. Vse stvari, tikajoče se društva, je pošiljati na spodaj navedeni naslov. Seje se vrše v navadnih prostorih. Z bratskim pozdravom

Alexander Škerl, II. tajnik.

Barberton, Ohio.

Članom društva sv. Martina št. 44 JSKJ. v Barbertonu, Ohio, naznanjam, da se bo prihodnja seja vršila kot po navadi. Zdravstvene oblasti so zopet dovolile zborovanja. Zatorej opozarjam vse člane, da se vdeležijo seje dne 8. decembra točno ob 1. uri popoldne. Dotični dan imate volitev novih uradnikov za prihodnje 1919. leto. Vsakega člana veže dolžnost, da poravnava svoj zaostali dolg; nekateri še niste plačali društvenih prispevkov \$1.00, zat oprosim, da poravnate prihodnjo sejo. Sedaj ni bilo dva meseca seje, ali žalibo, kakor vidim, nekateri člani mislijo, da, ako ni seje, ni treba plačati. Gdkeod potem vzeti denar, da se pošlje jednoti assesment? Takim članom bi svetoval, da pridejo pogledat na moj dom bolniške nakaznice ter bi bili takoj na jasnem, da, ako ne bomo plačevali, ne bomo dobili.

Z bratskim pozdravom
Frank Tonja, tajnik.

Forbes, Colo.

Članom društva sv. Andreja št. 84 JSKJ. v Trinidadu, Colo., se tem potom naznanja, da se redna žmesečna seja vrši prvo nedeljo decembra točno ob 9. uri zjutraj v navadnih prostorih, 332 West Main St., Trinidad. Zato so vsi člani proseni, da se te seje gotovo vdeležijo, ker imamo več važnih reči rešiti in tudi volitev društvenih uradnikov za prihodnje 1919. leto. To naznanilo naj vsak vpošteva, da se ne bo kateri izgovarjal, da ni vedel za sejo, kdaj se vrši.

S sobratskim pozdravom
John Perušek, tajnik.

Kaj bo z Viljemom?

Francoski vojaki zahtevajo za Viljema ostro kazen. — Zgražajo se nad nemškimi barbarstvom. — Piše Walter Duranty.

S francoskimi armadami v Franciji, 19. novembra. — Kaj naj se zgodi s kajzerjem? — je bilo vprašanje, katero sem danes stavil na 12. francoskim vojakom, katere sem odbral iz različnih polkov.

Priprosti francoski narod smatra kajzerja kot načelnika nemške vlade krivega vojne in mora zato biti vstreljen.

Viljem mora biti ustreljen, — je rekel neki velik, bradat vojak. — Povzročil je vojno in vse gorje. Prej sem imel sina in zdaj — jaz bi ga vstrelil kot psa — (namreč Viljema).

Nek drugi vojak, katerega sem vprašal, je bil mlad desentnik. — Ako bi bilo od mene odvisno, bi obesil Viljema na Eiffelov stolp. — je odvrnil. — Eden mojih bratov je mrtev, drugi je slep. Ali more kdo to plačati?

Naslednji je bil nek poročnik z odklonjenjem na prvih. V civilnem življenju je bil učitelj in nje gova sodba je bila bolj zmerna.

Kajzerja naj bi sodilo poseben sodišče, katero bi sestavili zavezniški, — je rekel. — Borili smo se za pravico in moramo se je strogo držati tudi proti svojemu največjemu sovražniku. Ako bo Viljem spoznan krivim, naj plača zločin, toda ne smemo se pustiti zapeljati predsedku ali pa plemenskemu sovražstvu.

Naslednji šest je bilo mnenja, da se kajzer vstrelji brez odlašanja in brez pogojno. Pri prihodnjih vprašanjih pa se je izkazalo, da so vprašani pri-

šli iz zasedenega ozemlja ali pa so izgubili svojece.

Deseti je bil socialist skrajno radikalnih nazorov. Zahteval je, da mora biti kajzer vstreljen, toda z njim tudi nekateri zavezniški generali in — Morgan, ki je po njegovem mnenju pravi vladar Amerike.

Enajsti je bil najbolj zanimiv. Bil je artilerijski poročnik, ki se je povzpela na sedanje mesto iz navadnega vojaka pri Chemin des Dames. Pred vojno je bil trgovec s premogom in je zasledoval nemško in evropsko politiko.

Absurdno je kaznovati kajzerja, — je rekel, — cela hohenzollernska družina, nazaj do Friderika Velikega, katere tradicije je on izpolnjeval, je kriva in ne samo vladarji, temveč narod, ki je bil v celi svoji zgodovini narod roparjev, ki je ropal, kadarkoli se je zavedal, da je dovolj — močan...

V resnici ima kajzer značaj gledališkega igralca in ima skrajno blazno domišljijo; ki ni delal ničesar rajše kot imel dramatične govore o bleščemem orožju, o železni pesti kot pravi vojni gospod.

Toda vsakdo, ki je zadnje dneve pred vojno živel v Nemčiji, ve, da se je tresel, ko je prišla senca vojne, toda pangermanska stranka in militaristi so ga prevpili.

Morebiti bi še odvrnil nevarnost, toda mož na tem stališču in s temi tradicijami tega ni mogel storiti in ni nič bolj odgovoren za vojno kot vsak drugi Nемеc.

Vsekakor pa, ako ga želite kaznovati, smrt bi bila zanj premila. Za človeka njegovega značaja, ne bi bilo bolj mučno, kot da ga njegovi sovražniki ignorirajo in mu dovolijo, da preživi dneve, ki so mu že namenjeni, v izgnanstvu in pouznanju.

Skoro enako mneje je imel dvanajsti vojak, nek bivši pariški postopač.

Zakaj vstreliti Viljema, ako prizanesete drugim Nemeem? — je rekel. — Kar se mene tiče, bi najrajše videl, da grede vsi k vrugu. To ni bil Viljem, ki je mučil naše žene in opustošil našo zemljo. Vsi so enako krivi. To je grd narod, ti Nemei vsi skupaj.

Nek naš rojak in prijatelj našega lista pa je dal naslednji nasvet, ki bi bil morebiti še najbolj primeren:

Kajzerja naj bi dobro hranili, kakor tudi njegove sinove. Namazati pa bi jih bilo treba s smolo, ter potem povaljati po perju, vkovati jih v verige in jih po celem svetu voziti. Tako naj bi se kazali po vseh mestih, da bi vsak človek lahko videl one, ki so zakrivali svetu toliko gorja. Vsakdo, ki bi jih hotel videti, naj bi plačal 10c. Svota, ki bi se na ta način nabrala, bi se porabila za pohabljenе vojake in za vdove in sirote ter za storjeno škodo.

Angleži na Gallipolisu.

Solon, Grška, 19. novembra. — Nocoj so Angleži iz

PREMEMBE ČLANOV IN ČLANIC ZA OKTOBER 1918.

Sv. Cirila in Metoda, št. 1, Ely, Minn. Umrl: Leo Cvetkovič 88, 13714, 1000, 22; Josip Kerne 74, 160 72, 1000, 39; Josipi Logar 75, 11343, 1000, 34; Matt Zgone 88, 16070 1000, 25, Marjeta Černiac 87, 14173, 500, 26. Društvo sv. Srca Jezusa, št. 2, Ely, Minn. Umrl: Josip Henikman 84, 409, 1000, 18; John Prijatelj m. 01, 19670, 1000, 17; Josip Turk 90, 14942, 1000, 22. Prestopil k društvu sv. Janeza Krstnika št. 71 Collinwood, Ohio: Viktor Janežič 94, 19525, 1000, 24. Društvo sv. Barbare, št. 3, La Salle, Ill. Zopet sprejeti: John Pelko 64, 614, 1000, 33; John Pelko 94, 14439, 1000, 18; Martin Šetine 75, 631, 1000, 28; Louis Jordan 75, 584, 1000, 27; Jera Pelko 70, 8190, 500, 36; Cecilia Šetine 74, 8195, 500, 32; Terezija Jordan 73, 8175, 500, 33. Umrl: Josip Ivančič 90, 14791, 500, 21. Sv. Barbara, št. 4, Federal, Pa. Pristopil: Valentin Lazar 02, 19901, 500, 17. Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 9, Calumet, Mich. Pristopili: Jos. terk 94, 19902, 1000, 25; Peter Chichak 92, 19903, 1000, 27; Geo Sterk ml. 02, 19904, 1000, 16. Zopet sprejeta: Neža Kondeš 71, 8293, 500, 35. Društvo sv. Jožefa, št. 12, Pittsburgh, Pa. Zopet sprejeti: Jakob Kranje 84, 2811, 1000, 20; Josip Oberstar 88, 17979, 1000, 26; Mary Germek 64, 8406, 500, 42; Julia Oberstar 93, 17981, 500, 22. Društvo sv. Alojzija, št. 13, Baggsley, Pa. Prestopil k društvu sv. Petra št. 69 Thomas, W. Va. Ernest Brear 82, 18421, 500, 34. Prestopil k društvu sv. Roka št. 55 Uniontown, Pa. John Žura 80, 18931, 1000, 34. Društvo sv. Cirila in Metoda, št. 16, Johnstown, Pa. Pristopil: Avgust Bleskovič 02, 19905, 1000, 16. Zopet sprejeta: Josip Lončar 65, 11641, 1000, 44; Ana Lončar 67, 11643, 500, 42. Prestopil k društvu sv. Petra št. 69, Thomas, W. Va.: John Janežič 93, 18845, 500, 24. Umrl: Frank Gabrenja 95, 19030, 500, 21. Društvo sv. Alojzija, št. 18, Rock Springs, Wyo. Zopet sprejet: Frank Mišek 66, 2660, 1000, 38. Prestopil k društvu sv. Jožefa št. 76 Oregon City, Oregon: John Kohlar 92, 16643, 1000, 21. Umrl: Louis Fortuna 83, 1360, 1000, 20; Frank Benedičič 89 18210, 1000, 26. Društvo sv. Alojzija, št. 19, Lorain, Ohio. Prestopila k društvu sv. Janeza Krstnika št. 37 Cleveland, O. Josip Petrič 72, 1445, 1000, 29; Jera Petrič 78, 8750, 500, 27. Premenil zavarovalnico iz \$500 na \$1000 John Kozlevčar 92, 16598, 1000, 26. Umrl: Josip Šnajder 69, 16872, 1000, 44. Društvo sv. Jožefa, št. 20, Gilbert, Minn. Suspendirani: John Zupančič 84, 4761, 1000, 22; Mary Zupančič 87, 9849, 500, 19. Društvo sv. Jožefa, št. 21, Denver, Colo. Zopet sprejeti: Matt Sadar 67, 1531, 1000, 34; Neža Sadar 67 8832, 500, 39; Anton Judež 81, 4485, 1000, 24; Katy Judež 84, 9931 500, 22. Suspendiran: Louis Sešek 80, 19590, 1000, 39. Sv. Jurij, št. 22, So. Chicago, Ill. Suspendirani: Josip Mavretič 68, 1573, 1000, 33; Mile Pleša 90 11973, 1000, 19; Frank Nikič 71, 12550, 1000, 39; Ana Pleša 88, 14841, 500, 23; Polona Mavretič 73, 8857 500, 33. Umrl: Štefan Lalič 90, 19815, 1000, 28; Luka Corak 76, 10594 1000, 32; Alojzija Mordaš 70 8863, 500, 38. Društvo sv. Štefana, št. 26, Pittsburgh, Pa. Pristopil: Anton Renko 92, 19906, 250, 26. Sv. Marija Danica, št. 28, Sublet, Wyo. Pristopila: Veronika Časelj 1900, 19907, 1000, 18. Društvo sv. Alojzija, št. 31, Braddock, Pa. Prestopila k društvu sv. Janeza Krstnika, št. 37 Cleveland, Ohio: Josip Košir 86, 7106, 1000, 22; Fanny Košir 93, 17511, 500, 20. Umrl: Martin Tomšič 76 7662, 1000, 31; Jernej Suša 78, 4280 1000, 27. Društvo sv. Petra in Pavla, št. 35, Lloydell, Pa. Pristopil: Jakob Jereb 1900, 19909, 1000, 18. Društvo sv. Alojzija, št. 36, Conemaugh, Pa. Umrl: Jakob Stopar 84, 7302, 1000, 23. Društvo sv. Janeza Krstnika, št. 37, Cleveland, O. Umrl: John Milner 70, 2281, 1000, 33; Lovrene Janšek 60, 2924, 1000, 44. Društvo sv. Barbare, št. 39, Roslyn, Wash. Pristopili: Franjo Brozovič 02, 19912, 1500, 17; Agata Kauzlarich 92, 19910, 1000, 27; Juliana Bršički 84, 19911, 1000, 35. Premenili zavarovalnico iz \$500 na \$1000 Jura Tomič 92, 18730 1000, 27; Ana Grgurič 84, 12429, 1000, 34. Prestopil k društvu Marija Danica št. 28 Sublet, Wyo. Anton Kralj 80, 6195, 1000, 26. Umrl: Janko Jančič 85, 10756, 1000, 23. Sv. Mihaela, št. 40, Claridge, Pa. Suspendirani: Josip Jaklič 77, 2398, 1000, 26; Mary Jaklič 85, 9527, 500, 21. Umrl: Anton Vidmar 88, 5055, 500, 18; Paula Šurja 86, 9170, 500, 20. Društvo Marija Pomagaj, št. 42, Pueblo, Colo. Zopet sprejet: Frank Novak 86, 17934, 1000, 29. Umrl: Jakob Kraflec 94, 16610, 1000, 19. Sv. Barbare, št. 47, Aspen, Colo. Umrl: Jakob Miklič 85, 7535, 1000, 22. Sv. Petra, št. 50, Brooklyn, N. Y. Pristopil: Milan Zagar 85, 19913, 500, 33. Umrl: Ludovik Osvald 85, 19482, 500, 32. Društvo sv. Jožefa, št. 52, Mineral, Kana. Zopet sprejet: Rudolf Ceglar 98, 18263, 500, 17. Društvo sv. Frančiška, št. 54, Hibbing, Minn. Zopet sprejeti: Steve Pleše 80, 14631, 1000, 31; Jožefa Pleše 83, 14782 1000, 22. Društvo sv. Roka, št. 55, Uniontown, Pa. Prestopil k društvu sv. Alojzija št. 31 Braddock, Pa. John Korpeš 71, 17899, 1000, 43. Sv. Štefana, št. 58, Bear Creek, Mont. Zopet sprejet: Martin Zagore 80, 2967, 1000, 24. Društvo sv. Barbare, št. 60, Chisholm, Minn. Prestopil k društvu sv. Jožefa št. 45 Indianapolis, Ind.: Ant. Klančar 85, 15414, 1000, 27. Društvo sv. Jurija, št. 61, Reading, Pa. Umrl: Frances Jaklič 94, 19419, 500, 23; Ljuba Simec 86, 19171 500, 31. Društvo "Evon", št. 70, Chicago, Ill. Pristopil: Josip Simec 87, 19914, 500, 33. Umrl: Cyril Misley 85, 19547, 250, 33. Društvo sv. Janeza Krstnika, št. 71, Collinwood, O. Zopet sprejet: John Velkavrh 76, 17502, 1000, 37. Društvo sv. Barbare, št. 72, Taylor, Wash. Odstopil: Frank Kochevar 89, 18905, 500, 27. Sv. Janeza Krstnika, št. 75, Osnaburg, Pa. Suspendiran: Anton Mezek 78, 2044, 1000, 25.

PRAVICA GRE PRED USMILJ ENJEM

N. Y. Herak

Društvo sv. Rešnega Telesa, št. 77, Greensburg, Pa. Pristopil: John Krofina 93, 19915, 250, 45. Sv. Janeza Krstnika, št. 82, Sheboygan, Wis. Prestopil k društvu sv. Jožefa št. 45 Indianapolis, Ind.: Peter Šimec 70, 18822, 250, 47. Sv. Andreja, št. 84, Trinidad, Colorado. Umrl: Valentin Zagar 87, 14812, 1000, 21. Društvo sv. Jožefa, št. 85, Aurora, Minn. Suspendirani: Josip Jamnik 85, 19048, 1000, 32; John Jamnik 91, 18735, 1000, 26; Anton Podražaj 91, 16800, 1000, 22; Jakob Snoj 87, 10762, 1000, 21; Neža Sekula 77, 8147, 500, 29. Sv. Alojzija, št. 87, St. Louis, Mo. Pristopil: John Vesolich 96, 19916, 500, 22. Sv. Mihaela, št. 88, Roundup, Mont. Zopet sprejeti: Frank Zupanc 82, 10638, 500, 26; Johana Zupanc 92, 11632, 500, 16. Sv. Jožefa, št. 89, Gowanda, N. Y. Zopet sprejet: John Korbar 94, 18540, 1000, 22. Vitezi sv. Mihaela, št. 92, Rockdale, Ill. Suspendiran: Andrej Horvatin 85, 16064, 500, 25. Društvo sv. Roka, št. 94, Waukegan, Ill. Umrl: Martin Čurk 88, 15664, 1000, 24. Društvo Marije Vnebovzetje, št. 103, Collinwood, O. Zopet sprejeti: Alojzija Grobar 88, 19669, 500, 30; Jera Bališ 87, 14889, 500, 24. Suspendirane: Mary Nose 77, 16193, 500, 35; Mary Gorišek 89, 19668, 500, 29. Umrla: Mary Kastele 79, 15126, 1000, 33. Društvo sv. Martina, št. 105, Butte, Mont. Pristopil: J. nhoMalarič 79, 19917, 1000, 39. Umrl: John Pugel 83, 14406, 1000, 28. Društvo sv. Antona, št. 108, Youngstown, O. Zopet sprejet: Frank Petkovšek 90, 18493, 500, 26. Prestopil k društvu "Zvon" št. 70 Chicago, Ill. Frank Ovičar 95, 16619, 100, 18. Suspendirani: Frank Rupnik 86, 15005, 500, 25; John Škof 84 19622, 500, 33; Josip Stariha 87, 10598, 1000, 22; Mary Rupnik 92 18250, 500, 23. Društvo sv. Jurija, št. 111, Leadville, Colo. Suspendiran: John Hren 79, 17887, 500, 35. Umrl: Dominik Arko 82, 16739, 500, 31; John Hren 83, 15282

Zakaj hočemo Slovenci demokracijo? Ker smo bili od nekdanj demokraciji, ker ne poznamo med seboj plemstva. — To je dokazano v članku "Poglavje o stari slovenski demokraciji", priobčenem v Slovensko-ameriškem Koledarju za leto 1919. 1500, 43; Andrej Okoren 90, 15271, 1000, 22; John Sprajcar 85, 16741, 1000, 28. Društvo "Slovenec", št. 114, Ely, Minn. Pristopil: John Koščak 02, 19918, 500, 17. Umrl: Mike Urankar 1887, 19059, 500, 30. Sv. Jurija, št. 118, Cokedale, Colo. Premenil zavarovalnico iz \$1000 na \$1500 Josip Frlan 81, 17552 1500, 36. Sv. Ana, št. 119, Aurora, Ill. Pristopila: Frances Lokar 80, 19919, 500, 39. Sv. Treh Kraljev, št. 121, Dodson, Md. Umrl: Jernej Križaj 89, 18331, 1000, 26. "Danica, št. 124, La Salle, Ill. Pristopila: Terezija Bals 91, 19920, 1000, 27. Prestopila k društvu "Jugoslovan" št. 104 Chicago, Ill. Pavel Berger 87, 19088, 250, 30; Paula Berger 87, 19089, 500, 30. Društvo Soča, št. 125, Iselin, Pa. Suspendirani: Frank Črnko 84, 19255, 250, 33; Anton Škerl 82 19280, 500, 35. Društvo sv. Jožefa, št. 126, New Derry, Pa. Suspendiran: Andrej Pečar 85, 19573, 250, 33. Umrl: Anton Novak 85, 19840, 1000, 33. Društvo sv. Alojzija št. 127, Kenmore, Oregon. Pristopili: Vincenc Jereb 97, 19922, 250, 21; John Jereb 99, 19923, 250, 19; Mihael Oberstar 85, 19924, 500, 33; Jožefa Nels 87 19925, 1500, 32. Srca Jezusa, št. 128, New Duluth, Minn. Suspendiran: Matt Babich 91, 19768, 500, 27. OPOMBA: Poleg članovega imena navedene številke značijo: prva leto rojstva, druga certifikatno številko, tretja zavarovalno svoto, četrta razred.

Clevelandčani, pozor!

Naša Zveza je bila ustanovljena januarja meseca t. l. Takoj v začetku je vladalo veliko zanimanje članice so v velikem številu pristopale v prepričanju, da ravno pri naši Zvezi lahko pomagajo svojo mu narodu, ker smo osnovali Jugoslovanski Rdeči Križ. Članice so marljivo šle na delo, zbirale prostovoljne darove, začele pesti in šivati, tako da smo mesec oktobra že odposlale 50 kama-dov Comofrt Kits z raznovrstnimi potrebščinami za naše prostovoljce na Solunski fronti, tako se je končalo prvo delo. Med tem časom se je spremenilo naše jugoslovansko stališče tako mnogo, da moramo zastaviti me jugoslovanske žene in dekleta vse moči, da vsaj malo pomagamo našemu do kosti ogroženemu narodu. V ponedeljek 25. novembra ob 8. uri zvečer je seja v Knavsovi dvorani. Vabljeni so članice Slovenske Narodne Zveze in vsak solidaren Jugoslovan. Treba je da po-

Izborno mazilo. Ako vas tare revmatizem, protin in nevalgija, potrebujete kako dobro obo, v kateri se mazilo znanje. To zdravilo rešuje močje, se takoj; poskusite ga in se boste prepričali o njegovi izbornosti. Ni vam treba odlašati. Vzamite Severa's Gothard Oil (Severo's Gothardsko obo), katero ne potrebuje nikakega posebnega priporočila. To zdravilo se samo priporoča kot najboljši iniment za taka bolzini. Izborno zdravilo, ako imate okorele mišice in sklepe, kake poskobe, in vsakovratne druge bolezine na telesu. Vzemite ga, kadarkoli je vam treba kakaga mazilnega kreplila. Prodaja se v vseh lekarnah. Cena 30 in 60c. W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

šijemo izjave na pristojna mesta da skušamo vplivati na pošten način za naše zavzetbo ozemlje in s

Zdravim samo moške.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specialist v Pittsburghu in ima 25-letno izkušnjo v zdravljenju možkih bolezni. Zastripuje krvi zdravi s sloviti 606, ki ga je imel profesor dr. Ehrlich. Ako imate izpuščaje in mozole po telesu, v grlu, ako vam izpadajo lasje, ves boli v kosteh, pridite in zdravite vam bom kri. Nikakor ne čakajte, kajti ta bolezen se prenese naprej. Vso izločevanje iz kanala za izpuščanje vode zdravim po naj-novejši metodi in v kolikor mo- goče kratkem času. Kadar spo- znate, da nimate več moške moči, ne čakajte, temveč pridite in vrnil vam bom moško moč. Kilo ozdravim v 30 urah brez operacije. Bolečine v mehuru, od česar prihajajo bolečine v hrbtu in križu, palenje pri mokrenju in ostale bolečine te vrste zdravim z največjo gotovostjo. Revmatizem, izganje, bolečine, otokline, lišaj, škrofleje in druge kožne bolezni ki nastanejo valed nečiste krvi, ozdravim v kratkem času, da ni treba ležati. Uradne ure: v ponedeljek, sredo in petek od 8. zjutraj do 5. popoldne. V torek, četrtek in soboto od 8. zjutraj do 8. večer. V nede- lje do 2. popoldne. Po pošti ne delujem. Pridite osebno. Ne pozabite ime in številke Dr. KOLER, 638 PENN AVE PITTSBURGH, PA.

tem dokažemo, da smo v resnici za dobrobit naroda. Z jugoslovanskim pozdravom Frances Huđovernik.

Eksplozija v Nemčiji. Pariz, Francija, 19. novembra. Pri eksploziji v Wahn, jugovzhod- no od Kolina ob Renu je bilo ubi- tih 200 oseb.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Zalostnim in tužnim sream naza- njanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znanecm žalostno vest, da je moj soprog, oziroma oče MATEVŽ ZGONC preminul za vedno dne 6. novem- bra zjutraj ob 6. uri 30 minut. Doma je bil iz Boštaja pri Ro- bu na Dolenskem. Star je bil 31 let. Tukaj zapušča mene, dva sina in eno hčer v starosti Matthew 8 let, Louis 6 let in Mary 3 leta; na Gilbertu enega brata Franka, na Chisholmu dva brata Charlie in John in na Evelethu enega brata Steve; v starem kraju enega brata, eno sestro in očeta; tukaj pa nekaj sorodnikov in prijateljev. Pokojni je bil član treh podp- društev, in sicer predsednik dru- štva sv. Lovrenea št. 7 SHZ, taj- nik društva sv. Jožefa št. 112 KSKJ. in tajnik otročjega oddel- ka društva sv. Cirila in Metoda št. 1 JSKJ. ter predsednik kra- jevne organizacije SRZ. Tem potom se lepo zahvaljujem društvu sv. Lovrenea št. 7 SHZ, za podarjeni venec; iskrena hva- la mojemu bratu Antonu Gradi- sarju, kateri je stregel mojemu možu v času bolezni; lepa hvala tudi vsem tistim, ki so mi stali v pomoč v času njegove bolezni ter ob zadnji uri, kakor tudi onim, ki so ga spremenili na pokopališče k večnemu počitku. Tebi, dragi soprog in oče, pa bodi lahka svobodna ameriška zemlja ter v miru počivaj! Zahlujoči ostali: Mary Zgone, soproga. Matthew in Louis, sinova. Mary, hčerka. Ely, Minn., P. O. Box 423.

ČEHO-SLOVAŠKA ARTILERIJA V SIBIRIJI.

Za staro pravdo

POVEST IZ LETA 1615.

Spisal Peter Bohinjec.

"Skoda za mladeniča, če je umrl. Ali vendar je mogoče, da še živi. Morda so ga Benečani ujeli, ali pa se še vojskuje; saj vojne še ni konec in Bog ve, kdaj je še bo. Le nikar se vsega upanja ne izgubite! Jaz bom pa skušal poizvedeti, če še živi. Kristof Ravbar pozna dobro svoje bojevnikove in on utegne kaj vedeti. Saj se v kratkem zgledam v Ljubljani in bodite upravičeni, da ne pozabim na vašega brata. A kako mu je ime?"

"Jurij mu je ime."
"Dobro, Jurij Klander."
"Oče že grede!" se oglasi deklica, ki je zibala in zrla skozi okno.

Vsi pogledaje skozi okno. Res sta se bližala dva človeka tam od mosta sem. Eden je bil droben, zavil v bel kožuh in siva kupa mu je čepela na glavi. Hitre se je premikal, postal in spot pospešil korake. Mahal je z rokama ter živo pripovedoval nekaj svojemu tovarišu. Ta je večjega in obilnejšega života, ogrinjen v črn plašč, in širokokrajnat klobuk, ki jo je pokrival glavo. Korakal je enako merno in molče poslušal svojega spremljevalca.

"Je že res. Oče so in pa krojač Trska", ugane brzo hišna gospodinja.

Vsi hite iz hiše in pričakujejo na pragu gostov.

Zdaj ni bilo tako, kakor prej, ko je Kristof prišel k hiši. Hlapec, ki je ravnal slamo na podu, že pripoveduje staremu Klandru, kakšnega konja ima danes v oskrbi. Pastir je srčno stal razkorajen pred hlevnimi vrati, dekla je stala pri koritu, otroci pa so leteli staremu očetu nasproti, mu pripovedovali, ga vlekli za roko, se mu skrivali pod plašč in mu sežali v župe, če so oče kaj prinesli s sejmja.

Krofasti krojač Trska je bil že star znanec pri hiši in zato se ni nihče dosti zanj zmenil. Ta pa se je zadovoljno smejal in dražil otroke, češ da jim že pove tudi danes kako povest, ako jih bo mati pohvalila, da so bili pridni.

V tem pa se prišleca že približata pragu. Priščno se pozdravijo in Matijaž Klander pa Šimen Trska krepko stisneta roko mlademu Kristofu Krajskemu.

VI.

KMETSKA ZVEZA.

V Avstriji je takrat vladal cesar Maks I., ki mu je bila pravica čez vse in ki je gotovo vselej uslišal prošnje zatiranih.

Trdina, Zgodovina slovenskega naroda.

Ko vstopijo v hišo, se prikaže tudi Svetka iz kuhinje ter priame očeta za roko, rekoč:

"Oče, ali vam prinesem sirotke?"

"Ti že veš, dete moje, kaj se prilže stariu kostem."

In zadovoljno se smejejo sede stari Klander za mizo, debelo gorjačo pa poda dedku, ki je veselo tekal okrog deda.

"No, gospod Kristof Krajski! Bog vas sprimi privkrat v naši hiši! Sedite poleg mene!"

In Matijaž položi desnico na njegove rame. Častljiva oseba je bil med svojimi in drugimi. Z leveco pogladi dolgo, plavkasto-sive brado in reče:

"Matija, razkaži malo gospodu po hiši in okrog, midva s krojačem pa se bodeva malo okrepčala in počila."

Ze je črnolasi deček potegol dedu solne raz noge ter jih postavil v kot.

"Na, Matijec, nekaj za tvoje zobe. In ti, Poloma, imaš tudi nekaj za struce. To-le pa je za Nanka in Katrico."

Vsi so radovedno gledali, ko je stari Matijaž potegol razne predmete izta pasu. Eden je dobil majhni kruhek, drugi sladčice, tretji bele potice.

Trska je ostal v veži in govoril s Svetko. Nekaj strašno prijetnega ji je povedal, ker se je njen zvonki glas slisal v izbo. Ravno ko so se otroci zahvaljevali po otročje, vstopi v izbo.

"Ah, prepozno sem prišel, otroci! Povprašal bi bil vendar le po prej, predno ste dobili take darove, knke ste kaj slusali."
"Smo, smo!" se oglase otroci

ter se vrste okrog lahkonogega krojača.

"Kaj pa ste nam vi prinesli?" Te besede spravijo krojača v zadrego.

"Jaz vam pokažem, predno odidem", odgovori brž krojač ter sede na dragi konec mize.

"Sirotka sem Svetki pomagal zavreti", je govoril dalje proti drugim; toda mladi gospodar in gospodar sta že odšla iz sobe.

"Sirotka se ti prilže, oče Matijaž, ali mene pa sirotka ščiplje po želodeu, saj veš, da imam bolj gosposkega. Sirotka je pač sirotka."

"Le poskusite jo, mojster Šimen, in vidči bodete, kako je dobra!" reče Svetka, ki je že postavila skledo na mizo.

"No, če je dosti popra v njej, bo že", reče Šimen in zajame z leseno žlico iz prstene sklede, iz katere se je kadilo.

Tudi oče Matijaž pridno zajema in videlo se je obema, da sta potrebna. Enakomerno sta pekli žlici ter se vjemali, rozljaje se skledi, s skripajočo zibelko, ki jo je deklica zibala na dolgi vrvi. S slastjo sta izpraznila skledo, in ko jima Svetka prinese še ovčjeja sira, sta tudi tega precejšnji kos odkruhnila.

"Ali inasš še kaj dolenjčka, oče Matijaž? Včasih si imei strašno dobrega", povprašuje žejni krojač ter raztegne ustnice tako čudno, da so se mu otroci na glas smejali.

Le počakaj, Trska, da se vrne naš gost! Nato gremo v mojo koco. Tam si boš grlo oplaknil."

Kristof se vrne z gospodarjem v vežo. Iz kuhinje je Svetka pokukala ter njene oči so se ujeli z njegovimi. Obstal je ter ni vedel, kako bi jo nagovoril. Sree mu je kipele, usta pa so omagala. Gospodar je že hišna vrata odprl, ko se zave in hitro stopi za njim.

"Hvala Bogu in sv. Janczu!" reče oče Matijaž in si obriše usta. "Zdaj pa le na delo!"

Skloni se pokoneu, ogrne plašč, se pokrije s klobukom ter vpraša vstopivšega viteza, ki je malo zaridel. Opazil je dobro, da je Kristof malo v zadregi, ter uganil takoj po njegovem obrazu in nasmehu sinovec, da mu je kuharica z gorikoto polila lice.

"Kako vam je všeč pri nas?" "Ob, prav všeč mi je, in ne zastoj poznajo očeta Matijaža po celem Gorenjskem."

"Zdaj pa gremo, gospod Kristof, v mojo koco. Ko sem izročil sinu gospodarstvo, sem si pridržal to koco zase, kakor so to delali tudi moji pradedje. Tam mi je najljubši kraj in tam hočemo ziniti kako modro. Ti pa, Matija, prinesi iz kleti starega dolenjčka, da se nekoliko pokrepčamo in da se nam jeziki razvežejo. Božja kapljica je in uživajmo jo po pameti."

Odšli so iz hiše. Kristof si ni mogel kaj, da se ne bi v veži ozrl proti odprti kuhinji, koder se je še vedno sukala Svetka in pomivala.

"Svetka, preveč si pridna", reče hitro, odhajaje iz veže. Svetka pa je tako ljubeznjivo pogledala, da se je Kristofu taja- lo srce, a rekla ni ničesar. Trska in Matijaž sta se na tihem smejala Matijaževi prostodušnosti.

"Vam je všeč ta deklica, kajne-da?" se pošali Šimen Trska, ko stopajo po ledeni stezi proti koči.

Kristof zardi, a ne odgovori ničesar. A Trska se skloni vitezu na uho ter mu zasepeče:

"Le primate je je, plemenita kri Paradžarjev se pretaka po njenih žilah!"

Kristof je molčal. Zamisljen je stopal za krojačem in Matijažem ter se je šele ojunčel, ko obstanejo pred leseno kočjo.

Nič posebnega ni bilo videti od zunaj. Pač pa je Kristof zvedavo ogledaval notranjščino. V veži že je videl kovski meh in nakovalo ter vsakršno orodje na steni. V izbi pa ga je čez vse zanimala stružnica. Ob steni so viseli vsakršni leseni kipi dovršenih in nedovršenih svetnikov, ob drugi steni pa so viseli najrazličnejši stružniki, dleta, pile in drugo mizarско orodje. V kotu nad orehovo mizo je bil postavljen mičen oltarček ter polno kipov in podob ob obeh straneh.

Vsi trije sedejo okrog mize ter se začno pomenkovati.

"Pozdravljam vas, gospod Kristof Krajski, v moji hiši. Mislim,

da vaš prihod v mojo hišo prinese vam in našim kmetom boljše prihodnost."

"Bog daj, zakliffe Šimen Trska. Tudi Kristof se ojunči in reče:

"Oče Matijaž, kar govori vaš modri razum, to čuti moje srce. Ah, kolikokrat sem že premišljeval mojo usodo in usodo naših kmetov, in vselej sem prišel do sklepa: pravica mora nazadnje vendar le zmagati. Meni se godi krivica, ker mi hočejo vzeti pravice mojih prednikov, a vam se godi ynebovpijoča krivica, ker vam nalaagajo bremena, ki vam ne gredo ne po božji, ne po cesarski postavi. Bodite prepričani da seta vaš in da hočem zvest-ostati vaši zvezi do konca, dokler ne zmaga pravica. A prepričan sem, da tudi vas knete vodijo nesebični nameni ter da ostanete zvesti mojim praviciam."

"Modro ste govorili, gospod Kristof", poseže vmes Šimen Trska, "in sv. Katarina naj vas potrdi v vaših modrih mislih."

V tem stopi mladi Klander ter postavi vrč vina na mizo.

Trska hitro porine vrč pred viteza ter mu reče:

"Pijte, gospod Kristof, da si grlo oplaknete! Pristen dolenjček je iz Semičkih gorice, kajne-da Matijaž?"

"Tako je. Sam sem ga pripeljal predlanskim z Dolenjskega. Niti vaš oče na Blejskem gradu nima takega", odvrne gospodar.

In Kristof pokusi, pokuša in močno potegne, da se je z veseljem oddahnil. Bil je žejen.

Nato potegne Šimon Trska ter veselo tleskne z jezikom:

"A—a—a! Ta pa ta! Kdo bi si mislil, da se tu v hribih dobi tako vino. Niti radovljiški "Kožuh", ki se rad baha s svojimi vini, ne primore kaj takega."

Tudi oče Matijaž je dobro potegnil iz vrča, in ko nastavi še Matija vrč k ustom, je bila posoda prazna.

"E, piti ga znamo", je dejal krojač, "toda govorimo dalje! Ali pojdete vi z nami, gospod Kristof, kadar ponese mojo prošnjo v Brixens do škofa?"

"Vsekačo. Saj so moja pota tu-di vaša pota. Ali pa imate že prošnjo sestavljeno?"

In krojač izvleče izta pasu torbico, iz torbice pa veliko loženico, na kateri je sinoči spisal dolgo prošnjo do brixenskega škofa.

"Le poslušajte, da vam preberem!" reče krojač in začne brati pisano prošnjo.

Tiho je bilo v izbi, le Matija je šel enkrat privedat dry v peč, ki so prasketala, dokler niso razgorela. Na okno pa je kljuvala rdečepsna taščica, ki bi bila rada priskakala v izbo in se ogrdla. I tej je ustregel oče Matijaž in nadrobil krahovih drobtin na okno.

Krofasti krojač je končal.

"No, kaj se vam zdi, gospod Kristof?" povpraša krojač, ponosen na svojo pisavo.

"Izborno ste sestavili prošnjo. To mora škofa ganiti, ako bi imel železno srce", odgovori Kristof.

"Vasega očeta sreca vem, da bi ne ganil."

Kristof je zatemnelo oko pri teh besedah in globoko je vzdihnil.

"Žalota gor ali dol, gospod Kristof pravica velja!" "Pravica naj velja!" ponavlja vitez in vrča.

(Pride še.)

Iz Rusije

Ruski rdečkarji so napadli zavez-nike, a se jih je savnalo. — Angliške in ameriške posilije ob Tulgas pod ognjem.

Arhangelsk, Rusija, 19. novembra. — Boljševiške čete so zopet pričele s svojimi napadi proti ameriškim in angleškim posilijam pri Tulgas, ob reki Dvini. Zavrnilo se jih je z velikimi izgubami.

V jutru 1. novembra, po močnem obstreljevanju iz kanonskih čolnov in plavov ob reki, je boljševiška infanterija naskočila zavezniške ovire ter se je postrečilo dospeti začasno do postojank kanadske artilerije.

Severna ruska vlada ter zavezniški vojaki v tej pokrajini pričakujejo ugotovila ameriške in zavezniške politike proti Rusiji sedaj, ko je Nemčija podpisala premirje.

Ruski uradniki in vojaški poveljniki so izjavili, da se v Rusiji lahko hitro izbistri položaj, če se sestavi načrtje ter odpolije zadostno čet za izvedenje teh načrtov.

V drugacnem slučaju se bodo na tej fronti vrtili neprestani spopadi.

Prvič po številnih letih vlada mlilo vreme v provinci Arhangelsk po prvem novembru. Močvirja, ob katerih operirajo sedaj Amerikanci, še niso zamrznila, kar je slabo za čete, ker je voda ledeno mrzla.

Tulgas leži ob reki Dvini, južno od točke, kjer se ta reka združuje z Vago. Kraj se nahaja v provinci Arhangelsk, par milj zapadno od meje med to provinco ter Vologdo.

Nova moč, novo zdravje, nova čista kri za tri cente.

Ako imate slabe živce, imate bolečine v želodcu in v ledicah, ako ste slabi, lačni, ne morete spati, ako se vam zapira, nimate dobrega teka, ako trpite zaradi neprebave, ako imate bolečine v križu, ako vas pogosto boli glava, ako je vaše kri pokvarjena, nečista, nikar ne trosite denarja za zdravila,

katere ne poznate, temveč pošljite nam zamko za 3 cente v plamni, naslov in mi vam bomo z obrano pošto povsem zastonj in brez vsake obveznosti od vaše strani poslali naše popolno in čistilo, zdravilnih trav sestavljeno prirodno zdravilo.

JUVITO

Naslov: JUVITO LABORATORY, South Hill Branch 5, PITTSBURGH, PA.

Pozor! Pozor!

Moški in ženske, ki trpe na krivinkoli zmanjji ali krvni boleznih, pridite k nam ali pa pišite; ne odlašajte.

FELIX TASOTO DRUG CO., 65 Stanton Ave., Akron, Ohio.

"Ozdravi kilo, kot sem jo jaz".

Star kapitan je ozdravil svojo lastno kilo, potem ko so mu zdravniki rekli: "Pustite se operirati ali pa bodele umrli".

Njegovo zdravilo in knjiga se pošlje zastonj.

Kapitan Collings je vozil po morjih mnogo let. Sledil je dobil dvojno kilo in ni moral nikoli ostati na suhem, temveč je moral biti ved le tudi v postelji. Poskušal je zdravnika za zdravnikom tu tam za pasom. Pa ni imel uspeha. Slednje mu je bilo fečeno, da se mora podvzeti večerni operaciji, ali pa mora umreti. Napravil ni se tega, ne enega, temveč se sam ozdravil.

"Može in žena, ni treba se rezati in ne potrebujete pasa".

Kapitan Collings je proučil sam svoje telo in sledil je iznašel način, po katerem je postal zdrav, močan in srečen človek. Vsakdo se more poslužiti tega načina, ki je čisto priprost, lahek, zanesljiv in brez stroškov. Vsakdo s kilo bi moral imeti Collingsovo knjigo ki mu pove, kako se more ozdraviti, kako se more vsakdo poslužiti načina v svojem stanovanju brez kake težave. Knjiga in zdravilo se pošljejo ZASTONJ. Vse se pošlje vsakmu, kdor izpolni dolenji kupon, katerega izpolni in odpolji takoj.

KUPON ZA KNJIGO O KILI IN ZDRAVILNO BREZPLAČNO.

Kapitan W. A. Collings, (Inc.) Box 47 C, Watertown, N. Y. Prosim pošljite mi Vaše BREZPLAČNO zdravilo proti kili ter knjigo brez kake obveznosti od moje strani.

Ime .....

"Bele kuga" razsaja predvsem med delavskim narodom. Ali jo more podedovati otrok po svoji materi? — Odgovor nato najdete v SLOVENSKO-AMERIŠKEM

NAZNAVILU IN PRIPOROČILO

Rojnikom v Clevelandu naznavljamo, da je

Mr. ANTON BOBEK vedno v našem uradu na 6104 St. Clair Ave. ter sprejema naročnino za Glas Naroda, kakor tudi za koledarje, ki bo v kratkem dogotovljeni. Mr. Bobeka rojakom v Clevelandu toplo priporočamo.

Upravništvo Glas Naroda.

VAŽEN SHOD ZA NEWYORŠKE SLAMNIKARJE.

V ponedeljek, dne 25. novembra ob osmih zvečer se vrši v slovenški dvorani na 62 St. Marks Place važen shod slovenskih slamnikarjev. Pričide vsi, ki ste v tej obrti. Rešiti imamo več važnih točk, ki so za nas neprecenljive važnosti.

Pri spabnjenju in zdrobljenju

vdrgnite takoj s Dr. Richter-jevom

Kdo je zakrivil vojno, ki divja že peto leto? — To vam pove princ Lichnowski, kojega spominjate so objavljani v Slovensko-ameriškem Koledarju za leto 1919. Naročite ga hitro!

Zakaj hočemo Slovenci demokracijo? Ker smo bili od nekdanj demokraciji, priobčenem v

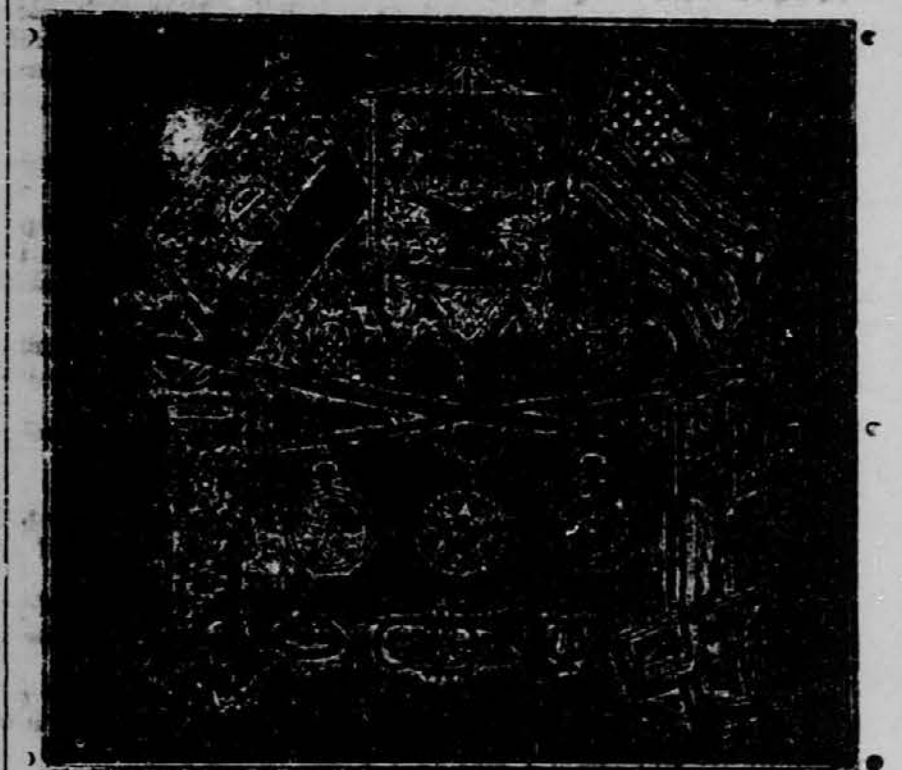
seboj plemstva. — To je dokazano v članku "Poglavje o stari slovenski demokraciji", priobčenem v

Pri spabnjenju in zdrobljenju

vdrgnite takoj s Dr. Richter-jevom

PAIN-EXPELLER

V rabi že 50 let pri slovenskih družinah in pri- jubljen kot domače sredstvo. Jedino pravi s varstveno znamko sidra. 35c. a 60c. v lekarnah in naravnost od F. AD. RICHTER & CO. 74-80 Washington Street, New York, N. Y.

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, ragalje, kape itd. ali pa kadar potrebujete godbene instrumente na lok ali pihala, ne kupite prej nikjer, da tudi nas za cene vprašate. Vprašanje vas stane le tri cente, pa si bodele prihranili dolarje.

Imamo največje zalogo vsakovrstnih instrumentov v novi za- logi. Cenike na zahtevo brezplačno.

PAJK & NAVINŠEK CO., 456 Chestnut Street, Conemaugh, Pa.

Kam se boste obrnili,

kadar delate ugovore, pogodbe, zaprisodeno izjavo ali razne druge dokumente, ki spadajo v notarski posel. Kdo vam bole tolažiti na sodnji, pri mitrovnem sodniku ali drugod? Ako hočete pravilno iz- poredati ali pričati, potrebujete človeka, ki je zmožen slovenskega in angleškega jezika. Obrnite se v tem pogledu vedno na

ANTON ZBAŠNIK, JAVNI NOTAR IN TOLMAČ, soba 102 Bakewell Bldg., Cor. Diamond and Grant Sts., (nasproti Court House) PITTSBURGH, PA. Telefon urada: Court 3489. Telefon na domu: Flisk 1981 J.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR

SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR ZA LETO 1919 je dovršen ter se ga bo pričelo razpo- šiljati v teku naslednjega tedna. Vseboval bo izvanredno bogato zbirko najbolj različnih člankov po- učne, zabavne in razvedrilne vsebine. Izmed posameznih razprav omenjamo kot posebno pomemb- no v sedanjem času, ko se obeta slovenskemu narodu dolgožajeljena prostost, ono našega rojaka dr. Vošnjaka, ki nosi naslov:

POGLAVJE O STARI SLOVENSKI DEMOKRACIJI. — V tej razpravi se opisuje čas, ko se je na Gosposvetem polju na Koroškem ustoličevalo slovenske vojvode v slovenskem jeziku. Povdarja se pomen tega pristno slovenskega obreda, ki je brez primere v ustavnji zgodovini evropskih narodov. To ustoličenje nam kaže, da je znal ceniti slovenski narod demokratične naprave že v onih davnih ču- silih in da je bil tudi v svojem sredu demokratičen, to je, da se je zavedal dejstva, da je narod kot tak glavna avtoriteta. Opisuje se žalostno slovenskega kmeta, ki je vstoličil vojvodo ter plačilo, katero je dobil njegov potomec od Habsburžanov, krvnikov slovenskega naroda.

Nadaljna nad vse zanimiva in obenem tudi jedrnata razprava, katero prinašamo v letošnjem Ko- ledarju, je ona dr. H. Hinkovića:

JUGOSLOVANSKI PROBLEM. — Dobropočeni pisatelj pojasnjuje upravičenost naših zahtev kot troimenskega naroda do združenja v eno veliko demokratično državo, ki bo predstavljala mogo- čen jez proti nemški pohlepnosti, obrnjeni v iztočno stran.

V izvanredno lepo pisani in ganljivi povesti:

MADALENA GONDI se opisuje žalostno življensko zgodbo siromašne deklice z Apeninov, ki je prišla v razkošno Florenco, mesto Medicejev, kjer je postala vsled čudnih zapletljajev usode mati enega izmed naravnih sinov toskanskega vojvode, ne da bi bila deležna tudi časti, zvezane s tem. Nad celo povesti leži čar italjanskega kolorita.

Nadaljna razprava se tiče moža, ki je hotel zavojevati celi svet. Ta mož ni nihče drugi kot nemški kajzer, ki je sedaj tako žalostno propadel. Dočim je mislil, da se nahaja na vrhuncu svoje slave in svojih uspehov, je že stal na robu propada, v katerega telebne vsak, ki pusti vnevar pravi- co in resnico ter ustanavlja tirnava na opustošenih domovih prostih narodov.

V Koledarju je še nebroj drugih manjših razprav, povesti, črtice, zdravstvenih navodil, miglja-jev za gospodinje ter obilo anedokt, smešne in statističnega materijala.

Koledar krasi veliko število slik, tikajočih se novejših dogodkov ter odličnih mož, kojih imena so v ustih vsakega.

Ker se bo tiskalo le omejeno število Koledarjev, je umestno, da ga vsakdo nemudoma naroči.

CENA 40c.

NABOČAJTE PRI:

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

Zadnji podbine Montberthier

Spisal Jean Rameau. — Za "Glas Naroda" priredil J. T.

16 (Nadaljevanje.)

Gospod Saverne je odšel v prvo nadstropje, kjer je bila galerija in kjer je grof Montberthier uravnaval starinske stole. Nina je pa odhitela v svojo sobo ter padla v naslonjač. Več kot celo uro je sedela nepremično. Mrz jo je tresel in sree ji je burno utripalo. — Ne, saj ga nisem prav razumela — je pomislila sama pri sebi. — Ne, saj ne more biti tako.

Pri tem je neprestano pritiskala roke na pekoče čelo. — Zakaj bi jo ljubil gospod Saverne? — Zakaj bi se hotel poročiti z njo? — Ali ni izpregovoril besede "sreča"? — Da, tega se je natančno spominjala. On jo torej hoče osrečiti! — Toda na kakšen način? — Niti predstavljati si ni mogla, kako bi mogla biti srečna brez Mihaela. — Toda tudi o svoji sreči je govoril. — O svoji sreči, ki pa brez nje ne more biti popolna. — Da, da, ni se motila, on loče njo, ničesar drugega kot nje.

Ona da bi vzela petdesetletnega moža? — Ona? — In poleg tega še vdovec?

In kljub temu je še pred par meseci vsa norela za tem, da bi postala žena tega moža. Molila je, da bi postala njegova žena. Toda tedaj se ni vedela, kaj dela. Tedaj se ni vedela, kaj se pravi ljubiti mladeniča.

Grof in gospod Saverne sta bila v veliki dvorani. Tam sta razpravljala o njeni usodi. Parkrat je tudi pritiskala svoje uho na steno, pa se je takoj odmaknila, ko je zaslišala Savernevo glas.

Šele, ko se je spustil mrak, in ko ni slišala v celem gradu nobenega glasu več, je postala pogumna ter odšla po stopnicah. Odprla je vrata in vstopila.

Jasna luč je skoraj zaslepila njene oči. Vsi trije lestenci so bili prižgani, na galeriji, poleg dvanajstih stolov je pa sedel grof in se šušil.

Nina je vzkliknila in pri njenem vzkliku je starec vztrepetal po vsem telesu. Zdelo se ji je, da podobno otroku, katerega se zasači pri nepoštenem dejanju.

— Oprostite — je zajecal. — Stole sem si hotel ogledati tudi pri luči. — Ali ni to nekaj krasnega? — Armand je res dobil dvanajst umotvorov. — Kar imajo v muzeju v Chmy ni nič. Najraje bi tu kaj preočeval, da bi stole toliko časa gledal, da zaspi. — Poljubite me, hčerka. — V tej dvorani se bo vršil ženitovanjski ples.

— Čegavo ženitovanje misliš? — je vprašala Nina Montberthier.

— Tvoje, Nina! — Torej je gospod Saverne govoril s teboj? — Seveda je govoril. — Ali ne veš? — Da, zasnubil te je. — Za gospoda Mihaela Valina? — Ne, zase.

Nina je pritiskala roko na sree, kajti zdelo se ji je kot da bi jo kdo za bodei z nožem. — In ti si si privolil! — je vprašala ter boječe pogleda očeta. — Če sem dovolil? — Z največjim veseljem. — Toda jaz ga ne ljubim. — Jaz ljubim vendarle Mihaela Valina.

— Mihaela Valina? — Mihaela Valina? — je mrmral grof. — Da, da, saj ga poznam. — Toda, če vem prav, on nima niti beliča v žepu in ga tudi nikdar ne bo imel.

— Kdo je rekel to? — Gospod Saverne mi je povedal. — Gospod Saverne ima pa tri milijone in jaz sem videl dokaze, da jih ima. — Pa še več bo imel, kajti njegova trgovina se mu izborno obrača. — In poleg vsega tega te tudi obožuje.

— Jaz se ne brigam za to. — To mi je vseeno. — Ne boj se, hčerka moja, ti ga boš že še ljubila, čeravno ga sedaj ne ljubiš. On je dober, on je velikodušen. — Kupil bo grad in gozd. Ne boj se, to ne bo zastoj. — Tudi jaz mu bom dal krasno darilo. Izvedel sem za krasno posteljo, katero je leta 1560 izrezal in napravil. Sedaj je v Belgiji, veš, v Antwerpenu. Še zadnje leto sem jo videl tam. To bo tvoja poročna postelj. Svojo glavo zastavim, če ne bo.

To poročilo jo je silno presenetilo. Torej nobenega dvoma ni bilo več: na vsak način jo hočejo poročiti z gospodom Saverne. Seveda ko noče ničesar več slišati o njem, pride gospod Saverne z zahtevo da se hoče poročiti z njo. To bi bila pa res smolna, velika smolna.

K večerji ni prišla ker je bila preveč nervozna. Bala se je, da bi ne pobila kroznikov.

To je bila pa res lepa stvar. Ko je posušala dobiti starega moža zase, ni dosegla ničesar več kot da se je zaljubila v mladeniča. — O ti presneta obleka, o ti presneti oprsnik, kam jo je privedel. — Toda kakaj. — je rekla sama pri sebi ter stopila k omari, kjer je bila njena obleka. — Jaz ti bom že pokazala. Nikdar več ne boš spravila takega možkega v skušnjavo.

Po teh besedah je začela trgati svileno muselinasto obleko in oprsnik, ki se jo je tako temno oprjemal.

— Sam Bog me je kaznoval — je pomislila. — Ko še fanta nisem poznala, sem se na vsak način hotela poročiti s starecem. — In Boga sem vsak večer prosila, da bi vjela starca v svoje mreže. — Bog me je uslišal, to je vse.

Spomnila se je onega večera, ko je sedela pri oknu in gledala, kdaj se bo urnila zvezda. In ravno v istem hipu, ko se je urnila, je zahrepnela: — Jaz bi se rada poročila z gospodom Saverne!

Taka želja se pa ponavadi izpolne in nji se je izpolnila. Zopet je stopila k oknu in gledala v nebo. — Želela je, da bi se poročila z gospodom Valinom, toda zvezda se ni hotela utrniti.

— Ne, ne s stricem se ne bom poročila! — Kaj me brigajo zvezde! — Bomo že videli, bomo že videli!

Zatem je vzela košček papirja ter napisala s tresočo roko: — Če me ljubite, se takoj vrnite! — Položaj je skrajno resen. Naslednjega jutra je šla gospodična na pošto in oddala brzojav ki je bil naslovljen na Valina.

Trinajsto poglavje.

Pred štirimi dnevi je bil dospel tajnik gospoda Saverne v London ter je vse opravil, kar mu je bil naročil njegov gospodar. Vsak večer je pisal Nini vse, kar je doživel in kar je videl. In koncem vsakega pisma je napisal: — Na skorajšnje svidenje.

Zelo je bil pa presenečen, ko je sprejel od svoje prijateljice omenjeni brzojav. — Kaj se je dogajalo doma? — Zakaj ga je pozvala, da se mora takoj vrniti? — Neka čudna bolest mu je stisnila srce. Gospod Saverne najbrže ni izpolnil svoje obljube.

— Zlodej, jaz bi ti že pokazal, če bi vedel zagotovo — je siknil ter začel spravljati svoje perilo v kovčeg.

Ob treh popoldne je bil že v Saint-Armandu. Ker se mu je zdelo, da je veliko boljše, da prej govori z Nino kot pa da se sestane z gospodom Saverne, je najel kočijo in se odpeljal v Montberthier.

Dau je bil oblačen in pihal je zelo močan veter. Konji so dosepli vrhu klancev odkoder je bilo mogoče videti grad in okolico. Zatem je šlo počasi navzdol do potoka.

Pri potoku, ki je tvoril mejo Montberthierovega posestva, se je voz vstavil. — Mladenič se je sklonil skozi okno in opazil mlado deklico, ki se je hitro bližala.

(Dalje prihodnji.)

† NAZGANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srecem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem žalostno vest, da mi je umrla soproga

JERA MATKO.

Ranjka je šla dne 8. novembra zdrava in vesela spat. Zjutraj je šla peč kuriti in je polila z oljem ter podžgala. Toda na nesrečno olje v kanvi se je vnelo, kanvo razneslo, goreče olje jo je pobrizgalo, da je nenkrat stala vsa v plamenu. Dobil je tako hude poškodbe, da je še samo 24 ur živel. Narkar je v strašnih bolečinah umrla.

Ranjka je bila doma z Otoka, fara Bočna na Spod Štajerskem. Rojena je bila 31. decembra 1892. Tukaj zapuša mene žalujočega soproga, dva otroka, eno sestro in brata, ki je pri vojaki, v starem kraju pa 3 sestre, očeta in mater. Pokopali smo jo 12. nov. na katoliškem pokopališču St. Brendana's v Elkinsu, W. Va.

Na tem mestu se srčno zahvaljujem vsem, ki so mi kaj pomagali in tolažili v urah žalosti ter raznjko spremlili na zadnji poti. Priporočam jo vsem v blag spomin.

Tebi, nepozabljena soproga in mati, bodi lahka zemlja in v miru počivaj!

Zalujoci ostali:

Frank Matko, soprog.
Frank in Victor, sinova.
Harding, W. Va., Box 66.
(21-23-11)

† NAZGANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srecem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, da mi je moja ljubljena žena, oziroma mati 6 nedorastlih otročev, za vedno v Gospodu zaspala. Previdena s sv. zakramenti dne 20. oktobra.

Prisrčno hvalo izrekam Father Tomšiču, ki so nas obiskali v bolnišnici; lepa hvala vsem, ki so nas obiskali v boleznih in ki so nam stregli; iskreno hvalo izrekam mojemu dvema bratom, ki sta se potrudila za udoben pogreb in sta ranjko spremlila k večnemu počitku.

Tebi, nepozabljena soproga in mati, naj večna luč gori! Dolino solz si zapustila in se preselila v večni raj; prestala si zemeljsko trpljenje in v večno šla si življenja, kjer naj ti večno solnce sije ter mir in pokoj naj ti bo!

Zalujoci ostali:

Jacob Mihovec, soprog.
Sophie, Mary, Vida in Annie, hčerke.
Frank in William, sinova.
Forest City, Pa., 19. nov. 1918.

† NAZGANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srecem naznanjam vsem prijateljem in znanecem žalostno vest, da mi je za vekomaj zaspal moj ljubi sinček

JOHN DUJMOVIČ

v torek 12. novembra ob 8. uri zvečer v starosti 4 meseca in pol. Bolan je bil 10 dni. Strašno trpljenje ga je prisililo, da je zapustil ta svet in se preselil v večnost, kjer ima že enega brata in sestrico; tudi oče je tudi že zapustil ta svet pred 11. meseci in sedaj sem sama žalostna ostala na tej zemlji.

Najsrčnejše se moram zahvaliti botru in botri, posebno še tujak domačin, ki so mi pomagali ter me tolažili v teh žalostnih urah. Tebi pa, ljubi moj sinček, tvojemu bratu, sestrici in očetu naj bo lahka ameriška zemlja in večna luč naj vsem sveti; počivajte v miru! Jaz pa sama žalostna tukaj ostanem in moja hčerica v starem kraju, ako še živi.

Zalujoci mati:

Franciška Dujmovič
(podomače Majdenova iz Merš na Primorskem),
Cleveland, O., 17. nov. 1918.
2741 Commercial Road.

Zakaj hočemo Slovenci demo kracijo? Ker smo bili od nekdanj demokraciji, ker ne poznamo med seboj plemstva. — To je dokazano v članku "Poglavje o stari slovenski demokraciji", priobčenem v Slovensko-ameriškem Koledarju za leto 1918.

† NAZGANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srecem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem žalostno vest, da je 7. nov. preminul po kratki in mučni boleznih, previden s sv. zakramenti, naš brat

FRANK URBAS.

Star je bil 42 let, doma iz Vel. Dobrave, fara Zatičina na Dolenjskem. V Ameriki zapuša tri brate, v stari domovini pa enega. Pokopali smo ga 9. novembra na Calvary pokopališču. V Ameriki je bival 20 let.

Srčno se zahvaljujemo vsem, ki ste bili nam in njemu v pomoč in tolažbo, kakor tudi vsem onim, ki ste ga prišli spremit k zadnjemu počitku.

Tebi, dragi brat, pa naj bo lahka ameriška zemlja in se bomo zopet videli nad zvezdami! Počivaj v miru!

Zalujoci ostali:

Frank, Anton in Alojzij Urbas, bratje v Ameriki.
Jožef Urbas, brat v starem kraju.
1230 Norwood Rd., Cleveland, O.

† NAZGANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srecem naznanjam vsem prijateljem in znanecem žalostno vest, da je brat, oziroma svak

ANTON KOLING

umrl po kratki in mučni boleznih, združeni s pljučnicom, v starosti 35 let, previden s sv. zakramenti za umirajoče, dne 26. oktobra. Pokopali smo ga na pokopališču v Imperialu, Pa.

Ranjki je bil doma iz vasi Globodol, fara Mirna peč na Dolenjskem. Tukaj zapuša 2 brata in 4 sestre, v starem kraju pa starše in 4 sestre. Prispal je k društvu sv. Roka št. 15 KSKJ. in k Slov. podp. društvu v Moon Run, Pa.

Tem potom se lepo zahvaljujem vsem tistim, ki so ga spremlili k zadnjemu počitku, kakor tudi Slov. podp. društva in bratu John Kolincu za krasni venec.

Zalujoci ostali:

Frank Roseman, svak.
Agnes Roseman, sestra.

Obiskala nas pa je še druga nesreča. Dne 31. oktobra nam je zopet kruta smrt pobrala za isto boleznijo naša ljubljena otroka, sinčka in hčerko

VIKTORJA in MARIJO

v starosti štiri in pol in tri leta. Pokopali smo ju dne 5. novembra istotam.

Obenem se zahvaljujemo vsaku oziroma bratu John Kolincu za krasne venec; zahvaljujemo se tudi družini Simon Stanljanovi, ki so nas tolažili za časa boleznih; istotako se zahvaljujemo tudi botri Jeriji Pintar, ko je nas spremlila na pokopališče.

Ranjkinpa pa bodi lahka ameriška zemlja, naj v miru počivata!

Zalujoci ostali:

Frank Roseman, oče.
Agnes Roseman, mati.
Frank in William, brata.
Moon Run, Pa., 17. nov. 1918.

† NAZGANILO.

Sorodnikom, znanecem in prijateljem

PAVLA MANDIČA

naznanjam, da je dne 16. novembra 1918 v starosti 24 let preminul. Bil je rodom Hrvat. V Ameriki zapuša sestro in druge sorodnike, katerih naslov mi je neznan. Zato prosim sestro pokojnega, da mi nemudoma javi svoj naslov, ker je bil član društva štev. 125 JSKJ. v Iselinu, Pa. da zamorem pravilno urediti glede njegove smrtnine.

Pokojni je bil zavedni delavec in njemu je bilo poverjeno mesto predsednika naše unije. On nam je razložil pomen unije in sedaj smo vsi prepričani, da je resnico govoril.

Spavaj mirno, dragi sobrat! Roka kapitala te več ne doseže, nam pa boš ostal v trajnem spominu.

John Šustar,

P. O. Box 52, Iselin, Pa.
(20-21-11)

FLU

Father Mollinger se je 1891 boril proti influenci. Njegov tozadevni predpis se danes splošno zahteva. To je zdravilne, ki se naslanja na razsum inteligentnega človeka.

18 knjig originalnih receptov Father Mollingerja navaja tisoč bolnikov, ki so začetkom devetdesetih let zboleli na influenco.

Svojim bolnikom je navsoto vzel njegovo zdravilo pri prvih znakih kašlja.

prehoda in influence. Napačil je, da naj vzamejo čajevo žlico njegovih 15 rastlin v čaši vrele vode in naj jo pljo, predno gredo k počitku. Ako vzamete ta sloviti želiščni čaj, se ne bodele potili. Odstranite strup in lajsa mrazico.

Zdravilo Father Mollingerja proti kašlju, prehladu in influenci ter njegovi sloviti želiščni čaj je čudovita zmes in na tisoče ljudi jih rabi v Pittsburghu, kjer ima javnost, ki je poznala Father Mollingerja, ki ima zaupanje v njegove izdelke.

Zdravilo Father Mollingerja proti kašlju, prehladu in influenci se pošilja povsod po pošti za \$1.10. Njegov sloviti želiščni čaj \$1.10. Popolno zdravljenje stane \$2.20. Pošljite naročilo še danes na:

MOLLINGER MEDICINE CO.,
21 Mollinger Building
14 East Park Way (N. 5.)
Pittsburgh, Pa.

Iščem svojega brata FRANKA ZADNIK. Doma je iz Pregarja na Primorskem. Kdor zna za njegovo naslov, naj mi blagovoli naznani, za kar mu bom zelo hvalečna, ali če sam čita, naj se mi oglasi, ker poročati mu hočem o smrti najinega svaka Alojzija Konestabo. — Mary Dekleva, Box 93, East Hlawaatha, Utah. (21-23-11)

Iščem RUDOLFA OBREZA, podomače Krajač iz Prezida. Če še živi, naj se oglasi, ako ne. Bog mu daj pokoj. Midva spodaj podpisana sva mu poslala denar za dolg, a nisva prejela nobenega potrdila. Zato prosiva, da se oglasi, ali pa ako kdo ve za njegov naslov, naj ga nam blagovoli naznani. — Vid Pope in Frank Obholt, 932 East 93rd Street, Chicago, Ill. (21-23-11)

VABILO

na plesno in zabavno veselico, katero priredi društvo sv. Alojzija št. 36 JSKJ. v Conemaugh, Pa., dne 23. novembra 1918. Tem potom vlijudno vabimo vse člane in članice ter tudi vse ostale rojake in rojaljake iz okolice, da se blagovoljivo vdeležijo omenjene veselice ter nam pripomorejo do boljšega uspeha. Igrala bo izvrstna godba pod vodstvom Mr. Viktor Navinška. Vstopnina za moške 50¢, dame in otroci so vstopnina prosti. Začetek ob 7. uri zvečer. Za dobro in obilno postrežbo bo skrbel v to odbrani odbor. (21-23-11)

Cenik Knjig
katere ima v zalogi
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

POUČNE KNJIGE:
Ahnov nemško-angl. tolmáč vesna — 50
Domači zdravnik mali — 25
Hitri računar (nemško-angl.) — 50
vesna — 50
Poljedelstvo — 50
Sadjarja v pogovorb — 25
Slov. angl. in angl. slov. slovar — \$1.00
Veliki slov. ang. tolmáč — \$2.50

ZARAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:
Hipnotizam — 50
Dve halogri: "Čarjerna šalter" — 50
in "Trije šenali" — 50
Postrežba bolnikom — 50
Trina ur in tratorj — 50
Vojna na Balkanu 15 sv. — \$1.00

RAZGLASNIČE
Newyorške, bošične, velikonočne in noveletne komad po deset — 5-7

ZEMLJEVIDI:
Avstro-Italijanska vojna mapa — 25
Avstro-ogrski, veliki vesna — 10
Cel svet mali — 10
Cel svet veliki — 25
Evropske vesna — 50
Vojna stenska mapa — \$2.00
Vojni atlas — 25
Vojni atlas nov — 25
Zemljevid: Ala., Ariz., Ocla., Cal. itd. po — 25
Zdravstveni držav mali — 5-10
Zdravstveni držav veliki — 10-15
Zdravstveni držav stenska mapa, na drugi strani pa cel svet — \$2.00

SLOV. DELAVSKA **PODPORNA ZVEZA**
Ustanovljena dne 16. avgusta 1908
Inkorporirana 22. aprila 1909
v državi Penna!

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1088 Norwood R'd., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRIČ, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6502 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pom. blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2, Box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadzora: JOSIP PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: NIKOLAJ POVŠE, 1 Grab St., Numrey Hill, N. S. Pittsburgh, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERZAN, Box 72, East Mineral, Kans.
1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. 1, Bononga, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.
Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York City.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki se ujudno prošeni, pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Poštne, Expressnih, ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslavljajo: Blaž Novak, Title Trust & Guarantee Co. in tako naslovljene pošiljajo z mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika.

V služaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

NAZGANILO IN PRIPOROČILO

Cenjenim rojakom naznanjam, da sem se preselil v večje prostoro, kjer nadalje izdelujem in popraviljam HARMONIKE. Priporočam se cenjenim rojakom po širni Ameriki. — Anton Mervar, 15218 Holmes Ave., Cleveland, O. (15.18.21.25-11)

NAZGANILO.

V nedeljo dne 24. novembra se vsi v Little Falls, N. Y., seja vsch Slovencev in Slovenk v dvorani sv. Jožefa na Danube Street. Seja se prične ob 2. uri popoldne. Vabljeni ste vsi, brez opzira na prejšnje politično mišljenje. Zadnji čas je in potreba velika, da pomagamo našemu trpečemu narodu v stari domovini. Naj ne bo med nami Slovencev, ki bi se ne vdeležili seje in pomagali tej prekoristni ideji. Zatorej vsi Slovenci in Slovenke, katerim je vsaj malo za slovenski narod, pridite na shod! Na svidenje v nedeljo 24. nov! Živela Jugoslavija!

Pripravljalni odbor.

(20-21-11)

Rad bi izvedel za naslov svojega brata ANTONA MIKULIČ, podomače Mehele, ki se nahaja nekje v Pennsilvaniji. Prosim ga, da se mi javi, ali če pa kdo drugi ve, da mi naznani njegov naslov. — Frank Mikulič, John Knaut Camp, Newberry, Mich. (20-22-11)

Rad bi izvedel za naslov svojega brata FRANKA MICHELIČ, doma iz Podpreske. Prosim, če kateri rojake ve za njegov naslov, da mi blagovoli naznani, ali naj se sam oglasi svojem bratu: John Michelich (podomače Gerbecov), Kingsville, W. Va. (19-21-11)

Rad bi izvedel za naslov MIKE HERIC iz strigovske fare na Ogrskem. Zadnjikrat je bil v Clevelandu. Prosim, ako kdo ve za njegov naslov, naj mi ga naznani, za kar mu bom iz sree hvaležen, ali se pa naj sam javi na naslov: Tony Juranich, 535 N. Michigan Ave. Chicago, Ill. (19-21-11)

Rada bi izvedela za naslov JOHN BOSTNARJA, kateri je živel med nami približno 8 let. Ker je posebna stvar glede državljanstva papirja, naj se takoj oglasi, ako bere ta oglas, ako pa ne, so prošeni vsi rojaki, kateri bi vedeli za njegov naslov, da ga nama javijo. Ker je jako važno za njega, naj se pobriga. George Hribar in John Brovich, Box 35, Diamondville, Wyo. (19-21-11)

Želim izvedeti za naslov svojih bratrancev JOHNA, PETRA in FRANKA JANČIGAJ, doma iz Mengša na Gorenjskem. Bivajo nekje v New Yorku. Bili smo skupaj pred petimi leti tam. Prosim rojake, ako kdo ve za njih naslov, da mi naznani, ali pa naj se sami javijo, ako ta oglas čitajo, na naslov: Peter Kopitar, Box 112, Yukon, Pa. (20-22-11)

Iščem mojega prijatelja JOHNA TOMŠIČA, podomače Kralj iz vasi Bač pri Knežaku na Notranjskem. Prosim ga, da se mi hitro oglasi, ker mu imam nekaj važnega pisati. Mislim, da se nahaja v Primeru, Colo. Moj naslov: M. Vilhar, 120 Mentoda St., N. S., Pittsburgh, Pa. (20-22-11)

NAZGANILO IN VABILO.

Naznanja se vsem članom SRZ. v Girardu, Ohio, in okolici, da se bo vršila seja v nedeljo 24. nov. ob 10. uri popoldne v dvorani Slovenskega Doma. Vabljeni so tudi vsi, ki še niso člani SRZ., kakor tudi odborniki in članstvo vseh podpornih in političnih društev. Nas namen je protestirati proti Italiji, ki zahteva naša slovenska mesta in pokrajine ob Jadranskem morju.

Slovenci v Ameriki, pozabimo na vse sovraštvo in strankarstvo v sedanjih resnih časih in vsi skupaj zahtevajmo, kar je našega. Za SRZ. v Girardu, O., Frank Ban, predsednik. (20-21-11)

Dr. LORENZ